

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Э Т А ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у чацвярткі

9 771819 161008

Barcode

У НУМАРЫ

Абы не на расейскай сыравіне

Прыватызыцы цэмэнтавых заводоў ня будзе. Мадэрнізацыю вытворчасці бярэ на сябе ўрад. Новыя тэхналёгі будуть кітайскімі, заводы пярайдуть з газу на вугаль. Гаспадарка за тыдзень — **старонка 8**.

«Басовішча»

Музыкаў звалінёюць за ўдзел у беларускім рок-фестывалі. **Старонка 7.**

Пастка для крата

Купленыя матчы: Валеры Шанталосаў аб'ялены ў вышук. **Старонка 6.**

27 ліпеня 1990 году была прынята Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі. За панядзелаксераду ў сталіцы было арыштавана каля 60 юнакоў і дзяўчат, якія распаўсюджвалі ўлёткі да памятнай даты.

«Пастухі, а не чэкісты»

Барацьба сілавых ведамстваў за ўплыў вылілася ў публічную дыскрэдытацию КДБ. **Старонка 3.**

Купала ў кожны дом

Выйшаў першы плякат з сэрыі «Нацыянальныя героі Беларусі». Каб набыць, пытайтесь праз тэл. (029) 505-39-11 або праз e-mail: sjargyk@me.by

АПЫТАНЬНЕ НА NN.BY

Як, па-Вашаму, шпіёнаў якой краіны дзейнічае ў Беларусі найбольш?

Польшчы	21 (5,5%)
Расеі	186 (48,4%)
ЗША	4 (1,0%)
Гандурасу	77 (20,1%)
Беларускай Народнай Рэспублікі	96 (25.0%)
Усяго прагаласавала	384

«Акіян Эльзы» праедзе па Беларусі зь бясплатнымі канцэртамі

Сотовы апаратар Velcom ладзіць вялікую музычную акцыю, у якой паўдзельнічаюць зоркі украінскай і беларускай эстрады. Канцэрты пройдуць у розных гарадах з 28 ліпеня да 2 верасня. Хэдлайнэрам фэстаў будзе знакаміты украінскі гурт «Акіян Эльзы». Поўны склад удзельнікаў вызначыўца прац смс-галасаванье. Velcom выставіў на галасаванье Пятра Ялфімава, Топлес, Мэры Попінс, Аляксея Хлястова, Ка-рыяну, Нэма, І-Морс і Крамбамбулю. «Абанэнты Velcom могуць прагаласаваць за той гурт, які б хацелі ўбачыць у сваім горадзе. На сایце кампаніі ёсьць сціліс, адкуль трэба выбіраць, а таксама правілы, як гэта зрабіць».

КАМЭНТАР РЭДАКЦЫІ

Наёмнікі

За чысткай КДБ у ценю засталося, хто прызначаны наступнікам Жадобіна ў Службе аховы прэзыдэнта.

Старшынём Камітэту дзяржбясьпекі прызначаны генэрал-маёр Юры Жадобін, які займаў да таго пасаду начальніка Службы бяспекі прэзыдэнта. Замест яго начальнікам Службы бяспекі кіраўніка дзяржавы назначаны падпалкоўнік Андрэй Уцзорын, які займаў да гэтага часу пасаду начальніка ўпраўлення асабістай аховы гэтай структуры.

Зъвяртаюць увагу дзінне акалічнасці. Па-першым, былыя кіраўнікі асабістай аховы прэзыдэнта займаюць пасылі найважнейшыя пасады ў дзяржаве (старшыні КДБ, кіраўнікі Адміністрацыі прэзыдэнта, міністра ўнутраных спраў). Такога няма ні ў адной дзмаўртвычай эўрапейскай краіне.

Па-другое, на пасаду кіраўніка Службы аховы прэзыдэнта падбіраюцца пераважна людзі, якія нарадзіліся не ў Беларусі і сканчалі школу, узгадоўваліся як асобы не ў Беларусі (Ерын, Навумаў, Жадобін, п'япер, імаверна, Уцзорын, біографія якога пакуль невядомая; за выняткам Навыгласа). Такога таксама няма ні ў адной іншай эўрапейскай краіне, і гэта нагадвае фэадальную эпоху. Гэта адлюстроўвае як інстытуцыйны недавер рэжыму, так і ягоную палітычную сутнасць.

Тэма далікатная, але ня можна яе не кранаць. Вельмі добра, калі асобы родам не з Беларусі маюць роўныя шанцы. Але калі ў кіраўніка аховы падбіраюцца такія асобы — гэта ня менш паказальна, чым той факт, што Служба аховы ператвараецца ў галоўную кузыню кіраўнічых кадраў.

50 РАДКОЎ РЭДАКЦЫІ

Набудавалі аграгарадкоў

...а каму ў іх жыць? — скозь разважаюць людзі. «Засяляюць усякіх перакаціполе», — казалі ў Вішневе.

Дзяржаўныя грошы, як у прорыву, інвестуюцца ў парабкаў, а не ў гаспадароў. Гэта значыць — без надзеі на вяртанье. Затое стаяць платы для красаты. Скрозь гіганцкія сумы марнуюцца на паказуху.

А ў Крэве няма грошай, каб хоць бы закансэрваваць унікальны замак, шыльду культурную напісаць, што гэта такое. Затое ў сярэдзіне вёскі — сувязь будаваны каскад ставоў. Бэтон, камяні. І смурод: вада цвіце. Не разылчылі, што ручай заслабы. Але добраўпарадкаванье праведзенае.

У Гальшанах працягвае ціха гінуць прыўкрасны палац, а рагнэнне аб рэстаўрацыі кляштара пад музэй, прынятае ў 1982 годзе, дагэтуль не пачало выконвацца. Затое разъబілі «гарадзкія» дарожкі і фэрму пабялілі.

У Мядзеле да экалягічнага форуму на набярэжнай высадзілі тысячу туяў. Старыя дрэвы высякалі — іх у шляне ня значылася. А каб паліваць тყы туі, фінансаваньня ўжо няма. Таму з тысячы туяў 950 засохла. А каму баліць? Грошы асвоілі, да прыезду начальніства ўсё было пекна.

Усе інакш там, дзе ініцыятыва ідзе зынізу, а ня зверху. Як у Гервятах, дзе мясцовая катализмская парафія перарабіла цвінтарт і пляц мястечка ў парк скулептураў, праўдзівы батанічны сад з 2500 відамі расылінаў (рэпартаж чытайте на старонцы 19). Заяжджаеш у такія Гервяты, і нібы з СССР трапляеш у Беларусь...

«Пастухі, а не чэкісты»

Аляксандар Лукашэнка громіць КДБ.

Што стала прычынай разгромнай крытыкі КДБ, што прагучала ў чацьвер? Стужкі Макара? Скандалны напад на Зянона Ломаця на мінульым тыдні? Жаданыне аслабіць і дыскрэдытаўца структуру, якая заставалася свайго роду дзяржавай у дзяржаве ў сцэнтраванай на прозыдэнта сисцеме? Факт застасцца фактам: Лукашэнка паддаў Камітэт зыншчальнай крытыкі. З чэкістай вы ператварыліся ў пастухоў, сказаў у твар кадэбістам Лукашэнка. І загадаў трансльяваць гэта на ўсю краіну.

Чуткі пра адстаўку Сухарэнкі хадзілі даўно, таму выпадак з Ломацем, напэўна, стаў толькі зручнай нагодай. «Іншых цэнтраў сілы я не пачярплю», — заяўіў Аляксан-

дар Лукашэнка кагэбістам.

Нагадаем, што ў мінулы чацьвер, роўна ў той дзень, калі КДБ трохомфальна абвесыціла пра выкryццё цэлай шпіёнскай сеткі, у Магілёве невядомыя зъблі старшыню Камітэту дзяржкантролю Зянона Ломаця. Больш за тое, тыя невядомыя былі пераапранутыя ў міліцыянтаў. Зявіліся чуткі, што гэта былі супрацоўнікі КДБ на чале з афіцірам Рады Бясыпекі.

Выкарыстоўваючы як нагоду прадстаўленне на пасадзе новага старшыні Камітэту, генэрал-маёра Юр'я Жадобіна, былога начальніка службы аховы прэзыдэнта, Аляксандар Лукашэнка рэзка скрытыкаваў ўсё кірауніцтва КДБ. «На ніжэйшых узроўнях ёсьць сумленныя людзі, але

гэта не датычыць тых, хто сядзіць у гэтай залі».

Кіраўнік дзяржавы ўскосна пацвердзіў вэрсію пра канфлікт паміж КДБ і Міністэрствам унутраных спраў.

«Ужо сёньня на пэўных сایтах у інтэрнэце, розныя жоўтыя мэдіи мусоліць факты вашай супрацьпраўнай дзейнасці. Гэта тычыцца і старшыні Дзяржкантролю Зянона Ломаця, і іншага. Мяркую, у межах крыміналнай справы генэральны пракурор, цяперашнія кірауніцтва КДБ і МУС разбяруцца», — сказаў Аляксандар Лукашэнка.

Ён адкрыта признаў «крышаваныне» камэрцыйных структур у сілавікамі і ўтойваныне інфармацыі аб карупцыі. Ён гаварыў аб tym, што працаўладкаваныне ў КДБ адбываецца паводле знаёмства і

кумавства. Ён заявіў пра нязольнасць захоўваць сакрэты.

«Апошні час выявілася тэндэнцыя да падзення арганізаційнасці й дысцыпліны, а таксама да зыніжэння ўзроўню на ўсіх кірунках дзейнасці КДБ. У шэрагу выпадкаў гэта прывяло да адкрытых правалаў».

Ад новага старшыні КДБ Лукашэнка запатрабаваў «за год вычысьціць камітэт ад тых, хто заседзеўся».

Раней на афіцыйным узроўні заўсёды казалі, што ніякага канфлікту паміж сілавікамі ніяма — там проста «пазбаўляючы а ад несумленных супрацоўнікаў».

Не знайшла пацверджання вэрсія, што Аляксандар Лукашэнка зыняў Сыцяпан Сухарэнку за сумнёўнае выкryццё польскіх шпіёнаў. Кіраўнік дзяржавы падзякаў контравыведнікам за «гэту пудоўную працу», аднак называў яе ўсяго «проблемкам».

Мікола Бугай

Братавая Сухарэнкі: «У таго, хто яго звольніў, ніяма ні сэрца, нічога на съвеце»

Пэўны час хадзілі чуткі, запушчаныя інтэрнэт-выданьнем «Беларускі партызан», што Сухарэнку й Дземянца арыштавалі. Аднак журналісты «Народнай волі» адшукалі генэрала ў матчынай хаце, што ў вёсцы Здудзічы Светлагорскага раёну. Тамака ён адпачываў зь сям'ёй. Сыцяпан Сухарэнка не адмовіўся ад інтэрв'ю.

Апальны кадэбіст заяўіў у ім, што працягвае лічыць сябе чалавекам прэзыдэнта і гатовы працаваць на любой пасадзе, якую яму пропануюць.

У той жа час Сухарэнка прызнаў, што за ім назіраюць. Калі прыехалі журналісты, то побач з домам стаяла нейкая машына з антэнамі, кажа журналістка «Народнай волі» Марына Коктыш, якая наведвала Здудзічы.

«Ён сам зьвярнуў на яе ўвагу, сказаў, што гэта машына зъявілася незадоўга да нашага прыездзу. Потым, калі мы прыехалі й пачалі размаўляць, там яшчэ праехала машына, спыніла-

ся за некалькі мэтраў да гэтага дому і вельмі так павольна праехала побач з намі, паглядзелі два хлопцы адтуль».

Свякі зь вёскі Здудзічы не прызнаваліся падчас размовы па тэлефоне, што там быў Сыцяпан Сухарэнка. Жонка яго брата, які памёр восем гадоў таму, Настасця Іванаўна так выказалася адносна звальнення сваяка з пасады шэфа КДБ:

«Проста шкада чалавека. Я лічу, што ў таго, хто яго звольніў, ніяма ні сэрца, нічога на съвеце. Думаецце, прыемна слухаць родным вось такое?! І ведаць, што чалавек аддаў ўсё сваё жыццё, ўсё сваё здароўе. Вывучыўся, вышкрабся, як кажуць. Дык вось, прыемна?

Я ўжо сама захварэла, проста мне яго як чалавека шкада. І ведаю, што такіх людзей пашукаць трэба. Вельмі непрыемна і нядобра вось такое слухаць. Гэта так вось проста чалавека ўтапіць, раздушыць, вось і ўсё.

Калі прыехалі журналісты, Сыцяпан Сухарэнка акурат зъбіраўся на рыбу.

Ну, ведаецце, дзякую Богу, што жывы. І каб Бог даў яму здароўя. Калі чалавек захоча пражыць, ён пражыве. У любым месцы будзе працаваць і пражыве».

МБ; інф. радыё «Свабода»

Чуткі пра звольненьне старшыні КДБ Сыціана Сухарэнкі хадзілі даўно, называлася і прозвішча пераемніка — Юры Жадобін.

У аўторак, 17 ліпеня, Аляксандар Лукашэнка падпісаў указ аб вызваленіі ад займаных пасадаў старшыні КДБ генерал-лейтэнанта Сыціана Сухарэнкі і ягонага першага намесніка Васіля Дземянца, з трактоўкай «у сувязі з первоўдам на іншую працу». Новым старшынём КДБ, як і прагнавалася, стаў начальнік Службы бяспекі прэзыдэнта Юры Жадобін.

«Новому кіраўніцтву КДБ даручана ў найболыш сціслыя тэрміны ўнесыці прэзыдэнту прапановы пра кадравае ўмацаваньне КДБ», — піша БелТА.

Юры Жадобін нарадзіўся ў 1954 г. ва Украінскім Днепрапрэсроўску (Сухарэнка ў Сьветлагорскім раёне). Вучыўся ў Казанскім танковым вучылішчы, а таксама ў Маскоўскай Ваеннай акадэміі бранетанковых войскаў. Ягоны прафесійны рост быў звязаны з кар'ерай іншага танкіста — экс-міністра Юр'я Сівакова. З 1990 г. Жадобін быў на камандных пасадах у систэме грамадзянскай абароны Беларусі. З 1999 г. — намеснік міністра ўнутраных спраў, камандуючы ўнутранымі войскамі. З верасня 2003 году займаў пасаду начальніка Службы бяспекі

КДБ узначаліў «непрафэсійны чэкіст»

пекі прэзыдэнта.

Падпалкоўнік КДБ у адстаўцы Валеры Костка наступным чынам камэнтавае кадравыя перастаноўкі ў спэцслужбах: «Зъ сілавых ведамстваў спрабуюць прыбраць людзей, якія становяцца незалежнымі фігурамі. Так было з Паўлоўскім [старшыня Дзяржаўнага камітэту памежных войскаў], ціпер — з Сухарэнкам. Не зьдзіўлюся, калі наступны на чарзе Шпілеўскі [старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэту]. Сухарэнка быў чалавекам Віктара Шэймана, таму яго звольненьне і звольненьне Дамашкевіча ўзмацняюць пазыцыі Віктора Лукашэнкі. Мяне николі не захапляла постаць Сухарэнкі, але, баюся, што з прыходам Жадобіна КДБ канчаткова ператворыцца ў «хахранку», якая будзе ахоўваць інтарэсы толькі адной асобы».

Палітолаг Аляксандар Класкоўскі мяркуе, што новая прызначэнні ў КДБ звязаныя з няўпэўненым становішчам, у якім апынулася беларускія ўлады.

«Гэта съведчыць пра тое, што наверсе відавочна іэрвуюцца», — кажа Класкоўскі.

Менавіта з падачы Сыціана Сухарэнкі

ў сінегі 2005 году палата прадстаўнікоў прыняла змены да крымінальнага кодэкса. Менавіта тады быў прыняты артыкул 193, які прадугледжвае да двух гадоў зняволенія за дзеянісць ад імя незарэгістраванай арганізацыі.

За апошнія два гады калі дзесяці актыўістамі апазыцыі былі асуджаны па 193-м артыкуле. Ахвярай паправак быў і Мікола Астрэйка, які атрымаў два гады зняволенія за ўдзел у арганізацыі «Партнёрства», але быў вызвалены да тэрмінова.

«Перакананы, што адстаўка Сухарэнкі аслабіць КДБ, — кажа ён. — Увогуле ж, з Камітэтам дзяржаўнай бяспекі гэтае структура паступова ператвараецца ў Камітэт бяспекі дзяржаўных асоб. Што тыхыць асабіста маіх уражаньняў, то наўніца для мяне, бяспрэчна, добрая».

Відаць, бліжэйшым часам Сыціпан Сухарэнка страціць і пасаду старшыні фэдэрацыі біятлёну, звычайнае гэтае крэсла перадаецца ад аднаго кіраўніка КДБ да іншага. Да Сухарэнкі старшыніям фэдэрацыі біятлёну былі Ўладзімер Мацкевіч і Леанід Ерын.

Зыміцер Панкавец

Дзеяць высноваў з ператраскі КДБ

Форма ўлады ў Беларусі такая, што ёй патрэбныя прэзыдыйчныя ператраскі кіраўнічых структураў. Каб ня дапаць утварыцца устойлівым сувязям і групоўкам.

Лукашэнка да канца не давярае КДБ: і Мацкевіч, і Ерын, і ціпер Сухарэнка скончылі сваё кіраўніцтва ў няласці.

Служба аховы прэзыдэнта зрабілася галоўнай кузньняй кадраў для кіраўнічых структураў. Улада абавіраеца на силу, і асабіста правераных.

Сыстэма ўлады далёкая ад стабільнасці. На кожны кадравы посыпех прыпадае кадравы правал.

Паміж рознымі сілавымі структурамі ідзе барацьба за кантроль над уласнасцю. У ёй не цырымоніяца і не перабіраюць у сродках. Гэта значыць, што сілавікі лічаць непазыбжным пераход да намэнклатурнага капитализму, кшталту таго, што ўзывік у Расеі ці Казахстане. Верх выкарыстоўвае гэта, каб падзяляць і ўладарыць, але непакоіцца тым, што гэтае змаганье зыніжае эфектыўнасць улады.

Чаму можна займацца палітычнымі маніпуляцыямі, але няможна — эканамічнымі маніпуляцыямі? — думаюць сабе чыноўнікі. Бацьлы першага правакуюць другое.

Калі такое адбываецца з кіраўніком Камітэту дзяржаўнага

кантролю, дык што гаварыць пра звычайнага беларуса?

Сухарэнка пасыля адстаўкі, а Жадобін пасыля прызначэння свае першыя інтэрвію далі апазыцыйнаму выданню.

Лукашэнка наўмысна вынес съмечыце з хаты. Значыць, сваім выступам дабіваўся дыскрэдытаў КДБ як такога. Між тым КДБ — гэта частка савецкай спадчыны... Захад адчытаў бы перайменаваньне КДБ як значны сыгнал.

Барыс Тумар

АПЫТАНЬНЕ НА NN.BY

Ці слушна робіць Лукашэнка, дыскрэдытаўчы аслабляючы КДБ?

слушна	30 (14,4 %)
няслушна	10 (4,8 %)
гэта таўкатня павукоў у слоіку	158 (75,6 %)
гэта проста змаганье з карупцыяй	11 (5,3 %)
Усяго прагаласавала:	209

Севярынца і Шэіна асудзілі на 15 сутак

Спэцслужбы спрабуюць сарваць акцыі 27 ліпеня.

У аўторак у судзе Фрунзэнскага раёну Менску прайшлі суды над затрыманымі ў панядзелак лідэрамі хрысьцянска-дэмакратычнага руху Паўлам Севярынцам і Аляксеем Шэінам.

Шэіна судзілі першым, ён атрымаў 15 сутак адміністрацыйнага арышту. Столікі ж адмерылі і Паўлу Севярынцу. Хлопцам інкрымінавалі арт. 23.24 новага Адміністрацыйнага кодэксу: заклікі да правядзення несанкцыянованай акцыі.

П.Севярынец і А.Шэін былі затрыманыя ў панядзелак а 20.30 на станцыі мэтро «Пушкінская» па падазрэніі ў «дачыненіі да нейкага квартнага крадзяжу».

Падчас агляду асабістых рэчаў у актыўістаў былі знойдзеныя 150 асобнікаў агітацыйных матэрыялаў з інфармацыяй аб правядзеніі апазыцыйнымі сіламі 27 ліпеня акцыі з нагоды гадавіны прынятца Дэкларацыі аб дзяржаўным сувэрэнітэце Рэспублікі Беларусь.

Дарэчы, якраз у аўторак Севярынец і Шэін павінныя былі сустрэцца з пасламі Эўрасаюзу.

Улады спрабуюць сарваць акцыі апазыцыі 27 ліпеня, на День прынятца Дэкларацыі аб сувэрэнітэце. За панядзелак-сераду супрацоўнікі КДБ і міліцыі арыштавалі ў сталіцы каля 60 юнакоў і дзяўчат, што расклейвалі ўлёткі.

ЗП
PHOTO BY MEDIAL.NET

Павал Севярынец (зьлева) і Аляксей Шэін.

На 60-годзьдзе Мілінкевіч заводіць сабе блог

Асабісты блог лідэра Руху «За Свабоду» зьявіцца ў другой палове жніўня.

Месцыцца ён будзе на сайце палітыка. Зъменіцца і сам дызайн і начыненіне сайту. Паболее відэа і фотаматэрыялаў. Пра гэта паведаміла сакратарка палітыка Юлія Коцкая.

Дарэчы, 25 ліпеня Аляксандру Мілінкевічу спонуклілася 60 гадоў. Павіншаваць палітыка і навукоўца з круглай датай можна праз сайт nn.by, у адпаведным артыкуле.

АГ

Перад Днём нараджэння Мілінкевіч наведаў беларускі рок-фэстываль «Басовішча».

АНДРЭЙ МІЛІНКЕВІЧ

Пастка для крата

Узбуджаная крымінальная справа супраць былога брамніка нацыянальнай зборнай па футболе Валер'я Шанталосава.

Сталі вядомыя новыя падрабязнасці ў справе матчай па дамоўленасці нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе.

Яшчэ ў ліпені 2005 г. Рэспубліканская прокуратура завяла крымінальную справу па артыкуле 253 КК «Подкуп удзельнікаў прафэсійных спаборніцтваў». Асновай для завядзення крымінальнай справы стаў артыкул у найбольшай беларускай спартовай газэце «Прэссбол» «Аперацыя «Крот».

У артыкуле гаварылася, што былы футбаліст зборнай Ш. спрабаваў купіць у

гульцоў матчы нацыянальнай каманды з чэхамі і мадаванамі. Людзі, якія троху разъбіраюша ў футболе, практична адразу ідэнтыфікавалі футбаліста Ш., але ягонае прозвішча нельга было разгaloшваць праз таемніцу съледзства.

22 ліпеня афіцыйны друкаваны ворган Міністэрства ўнутраных спраў газэта «На страже» надрукавала інтэрвю на гэту тэму з начальнікам съледчага ўпраўлення папярэдняга расьцягнуцца ГУУС Менгарыканкаму Генадзем Казакевічам. Съледчы і называў прозвішча футбаліста. Як і

прагнавалася, ім аказаўся былы брамнік нацыянальнай зборнай Валеры Шанталосава (на фота). У свой час ён правёў 26 матчоў за зборную краіны, а таксама з'являўся самым «сухім» галкіпэрам у гісторыі Беларусі, Шанталосава не прапускаў галоў у 143 гульнях.

Генадзь Казакевіч кажа, што ў 2003 г. перад гульнямі з чэхамі і мадаванамі Шанталосава не пропускаў выходзіць на тага-

часнага варата зборнай з прапановай забяспечыць патрэбны вынік (у тых матчах за зборную ў браме стаяў Васіль Хамутоўскі). За гэта галкіперу пропаноўвалася некалькі тысяч даляраў. Урэшце матчы скончыліся з патрэбным для «кратоў» вынікам, але ніякіх доказаў таго, што брамнік на самрэч браў гроши ад Шанталосава німа. Па словах съледчага, у гэтай справе фігуруе яшчэ адзін расейскі журналіст, але ягонае імя пакуль не называеца.

26 красавіка Валеры Шанталосава быў аўгуставаў ў крымінальны вышук. Як толькі фігурант справы будзе знойдзены, справу накіруюць у суд.

Цяпер Шанталосава нібыта працуе трэнэрам брамнікаў ў першалігавай расейскай «Сібіры».

Зыміцер Панкавец

КДБ ня будзе?

«Белорускі партызан», які мае крыніцы ў Міністэрстве ўнутраных спраў, паведаміў, што разглядаеца магчымасць зыліцца КДБ зь Міністэрствам унутраных спраў. Наватвор можа атрымаць назуву Дэпартамэнт нацыянальнай бяспекі.

ЗП

Індыкатар не працуе

Міністэрства юстыцыі Беларусі адмовіла ў рэгістрацыі рэспубліканскаму грамадзкаму аўяднанню «Рух «За Свабоду».

Афіцыйную адмову Мін'юсту замоўнікі атрымалі 21 ліпеня. У дакумэнце ўтрымліваюцца прэтэнзіі да фармулёўкі статуту РГА. Паводле слоў А. Каўальца, прэтэнзіі гэтыя «абсалютна не абгрунтаваныя і самі сабе супярэчаць».

Рух «За Свабоду» мае дабівацца рэгістрацыі ў судовым парадку, нават разумеючы, што прававым шляхам дабіцца тут нечага цяжка.

МБ

Створаны аргкамітэт святкаваньня 90-годзьдзя БНР

Згуртаваныне беларусаў съвету «Бацькаўшчына» выступіла з ініцыятывай заснаваньня Грамадзкага арганізацыйнага камітету дзеля годнага съвяткаваньня 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі.

Наступны, 2008 год, юбілейны для беларускай дзяржавынасці. 25 Сакавіка 1918 году была авшвешчаная незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі. Ад тae пары нацыянальны рух съвяткуе гэты дзень як дату адраджэння дзяржаўніцкае волі беларусаў.

19 ліпеня адбылося першое пасяджэнне Аргкамітэту. Ганаравай старшынёй яго пагадзілася стаць старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла. У Аргкамітэту увайшлі грамадзкія і культурныя дзяячы зь Беларусі і за мяжжы, кіраўнікі беларускіх суполак з розных краінаў съвету. Сустаршынямі Аргкамітэту абраныя паэт Генадзь Бураўкін, акадэмік Радзім Гарэцкі, мастак Аляксей Марачкін.

Аргкамітэт лічыць, што юбілейныя

мерапрыемствы павінныя стаць добрай нагодай, каб адзначыць дзяржавную значнасць Акту аўбяшчэння незалежнасці 25 Сакавіка 1918 г.

Падрыхтоўка да юбілею і яго съвяткаваньне павінныя стаць падмуркам яднання розных рухаў, партыі, згуртаваньняў, арганізацый незалежна ад палітычнай арыентацыі пры ўмове прызнаньня прыярытэтамі дзяржаўнага будаўніцтва нацыятивных пытаньняў мовы, гісторычнай сымбалікі, свабоды і дэмакратыі.

Аргкамітэт на сваім першым пасяджэнні зъвярнуўся да ўсіх партый, рухаў, арганізацый, дзяячаў з прапановай вылучыць сваіх прадстаўнікоў у Аргкамітэте.

Таксама Аргкамітэт пропанаваў абвесціцца 2008 год Годам беларускай дзяржавынасці.

Прэс-служба ЗБС
«Бацькаўшчына»

Музыкаў звальняюць з працы за ўдзел у «Басовішчы»

Пра гэта паведамлі ўдзельнікам гурту «Сыцяна» — вакалісту Паўлу Прохараву і барабанічку Аляксею Кузьняцоў. Яны працуюць гукарэжысёрамі на Берасцейскай студыі тэлебачання. У той жа сітуацыі і гітарыст бярозаўскага гурту «BN» Максім Літвінец. Ён працаў інжынерам у калгасе «Прамень».

Прычына ў тым, што музыкі не атрымалі дазволу пакінуць працу 19—20 ліпеня, а на першы дзень якраз быў заплянаваны выступ «Сыцяны» на «Басовішчы». И хлоп-

Грае «Сыцяна».

Андрэй Лянкеўч

цы зъехалі на фестываль без дазволу адміністрацыі. А па вяртанні даведаліся, што з 8 жніўня іх звальняюць па артыкуле 48 п.5 Працоўнага кодэкса «за прагулы, якія пачынгнулі за сабой парушэнні працоўнай дысцыпліны».

— Адмова адпусціць нас была нічым не матываваная. Мы знайшли замену на гэтыя два дні, але дырэктэры студыі ўсё роўна адмовіла. «Басовішча» мы проста не маглі праpusціць, таму і вырашылі зъехаць без дазволу, — сказаў Аляксей Кузьняцоў.

Супрацоўнікі студыі на-

пісалі калектыўны зварот да адміністрацыі з просьбай не звальняць хлощаў. Адказу на яго пакуль няма.

У гэтай жа сітуацыі апынуўся і гітарыст бярозаўскага гурту «BN» Максім Літвінец, які працуе інжынэрам у філіяле калгасу «Прамень». Музыка напісаў заяву, каб узяць два дні за свой кошт, але згоду дырэктэры не атрымаў. Пасля вяртання даведаўся, што з 24 ліпеня звольнены. Да таго ж, ён мусіць выплатіць каля 4,5 тысячаў ўёрса, бо, маўляў, не адпрацаў патрэбныя два гады пасьля размеркавання.

Андрэй Клімус, Радыё
«Рацыя»

**Рэпартаж з «Басовішча»
— старонка 10.**

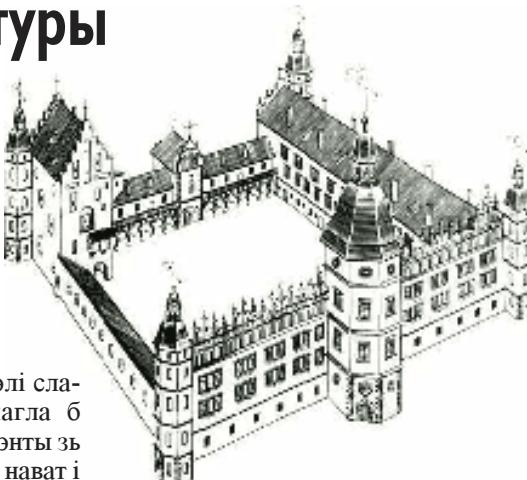
Гальшанскі замак не адбудуюць нават у мініятуры

Пабудову міні-копіі Гальшанскаага замку задумаў і жыхар мястечка і сталічныя студэнты-архітэктары. «Няможна!» — сказаў мясцовыя ўлады.

Пабудова зъменшанай мадэлі славутага тамтэйшага замку магла быць прывабіць цікаўных. Але студэнты зь Менску і Берасця не паспелі нават і распачаць загадзя сплянаваную будоўлю — улады іх тэрмінова выслалі. Гэта адбылося ў другой палове дня 19 ліпеня.

Запрасіў у Гальшаны студэнтаў Пятро Явідовіч, які набыў у мястечку хату. Ня толькі каб жыць тутака з сям'ёю, але і каб стварыць музей гадзіннікаў, якія ён рамантаваў раней, маючы майстэрню ў Ашмянах.

Ягоная мара — пабудаваць аграядзібу, каб туды прыяжджалі на адпачынак турысты. У сувязі з гэтым яму прыйшла ідэя стварыць у сябе на падворку Гальшанскі замак у зъменшаным выглядзе. Ад самога ж замку засталіся толькі руіны, якія працягваюць разбурацца.

Таварыства аховы помнікаў: Трагедыі ў продажы помнікаў архітэктуры расейскім бізнесоўцам няма

Старшыня Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антон Астаповіч ня бачыць трагедыі ў продажы айчынных помнікаў архітэктуры расейскім бізнесоўцам.

На просьбу агенцтва БелаПАН ён адкаментаваў магчымы продаж расейскім прадпрымальнікам палацу ѹ парк ў Красках (Ваўкавыскі раён) («НН», №26).

Моладзь з асацыяцыі студэнтаў-архітэктараў спадар Явідовіч запрасіў на ўласны кошт. Прыйехалі трынццаць чалавек. Паставілі намёты, ён наладзіў харчаванье. Аднак тут умомант з'явіліся правяральшчыкі, пачынаючы з памежных войскаў і сканчаючы санэпідслужбай.

Санслужба ў асобе галоўдоктара Аляксандра Вайкуля і прадстаўнік МНС абвесцілі, што летніка тут быць ня можа. Маўляў, трэ было атрымаць загадзя згоду ўладаў.

Пяціру Явідовічу крыўдна: на любой будоўлі людзі жывуць у спэцыфічных умовах, абеды ім прывозяць, а ён гатаваў і мыў посуд у стацыянарных умовах.

Алесь Карапеў, bulletinonline.org

Унікальная сядзіба — помнік рэспубліканскага значэння. «Гэта значыць, што ўсе работы па рэстаўрацыі і прыстасаванні будынку будуть праводзіцца пад кантролем грамадзкасці», — спадзяецца А.Астаповіч. «Сядзібу ў Маскву ня вывезеш», — кажа ён. «Няма шанцаў знайсьці айчыннага прадпрымальніка, які б сядзібу набыў».

Марат Гаравы, БелаПАН

Абы не на расейской сыравіне

Прыватацыі цементавых заводаў ня будзе. Мадэрнізацыю вытворчасці бярэ на сябе ўрад. Новыя тэхналёгіі будуць кітайскімі, заводы прайдуть з газу на вугаль.

Беларусь возыме \$600 мільёнаў крэдытаў на мадэрнізацыю цементавых заводаў, каб павялічыць штогадовы аб'ёم вытворчасці цэмэнту з 3,7 млн. т у 2006 годзе да 9,5 млн. т да 2011 года. А.Лукашэнка таксама арыентаваў урад на разбудову тых галінаў, у якіх Беларусь не залежыць ад расейскай сыравіны. «Навошта мы будзем тут будаваць тое, для чаго заўтра давядзенца закупляць сыравіну? Нам не патрэбныя такія вытворчасці, празь якія мы зноў трапім у залежнасць».

Ад 1996 году працуе Беларускі цемэнтавы завод, пазней увайшлі ў працу дзіве новыя печы ў Краснасельскім. У выніку выраб цэмэнту ў Беларусі вырас удавая. Аднак на існых лініях ужо немагчыма забясьпечыць росту вытворчасці.

Прэм'ер Сяргей Сідорскі прадставіў на нарадзе ў презыдэнтуры праграму развицця цементавай галіны на 2007—2011 гады.

Плянуетца, што Беларусь у 2011 годзе будзе спажываць амаль 5 млн. т цэмэнту ў год і прыкладна столькі ж экспартаваць. Спажыўцом будзе найперш будоўля новай АЭС. Пакупнікамі ж застануцца Расія, Польшча.

Гаворачы пра сыравінныя запасы, С.Сідорскі падкрэсліў, што ўсе беларускія прадпрыемствы (Крычаў, Касцюковічы, Краснасельскі) забясьпечаныя сыравінай з тамтэйшых радовішчаў на дзесяцігодзіньдзі.

Запікайленасць ва ўзделе ў цементавай галіне выказала больш як 10 замежных інвестараў. Аднак ніхто з іх не працаваў варыянтаў, якія б запікавалі беларускі ўрад. Тому мяркуецца пакінуць прадпрыемствы ў дзяржаўным кіраванні.

Пастаўшчыком новых ліній па вытворчасці цэмэнту стане кітайская карпарацыя. Яе абсталяваньне мае прымальную цану.

На рэалізацыю праекту мяркуецца задзейнічаць замежныя крэдытныя рэсурсы ў аб'ёме да \$600 млн. Акупнасць праекту — 4 гады. Крэдытныя рэсурсы можна будзе атрымаць ужо ў лютым 2008 года.

А.Лукашэнка на нарадзе, у сваю чаргу, запатрабаваў адмыслы і ад залежнасці па газу і перавесы і заводы на выкарыстаныне вугалю. У Заходній Эўропе такія прадпрыемствы ў 80% выпадкаў працу юць менавіта на вугалі.

А.Лукашэнка знайшоў і спосаб пакінуць надзею замежным прэтэндэнтам на цементавую галіну. Ён паставіў задачу актывізацца даследаваныне новых радовішчаў з мэтай узвядзення ў бліжайшай перспектыве трох новых цементавых заводаў недзяржаўнай формы ўласнасці з удзелам замежных інвестараў.

А.Лукашэнка адзначыў, што пры будаўніцтве новых прадпрыемстваў у краіне неабходна арыентаваць іх работу на тую сыравіну, якая ёсьць у Беларусі. «Нам не патрэбныя такія вытворчасці, празь якія мы зноў трапім у залежнасць. Беларусі неабходна забясьпечыць прыярытэтнае развиццё цементавай галіні і вытворчасці, якія працујуць на ўласнай сыравіне. Гэта аксіёма».

Мікола Бугай; інф.БелТА

Пабудову «Менск-Сіці» аддаюць «Ітэры»

Лужкоў ужо атрымаў падрад на пабудову прэстыжнага кварталу на праспэкце Машэрава. Цяпер выгадны кантракт дастанецца яшчэ адной блізкай да лукашэнкаўцаў ра-

сейской структуры.

Аляксандар Лукашэнка 24 ліпеня правеў нараду, на якой абмяркоўваліся праекты забудовы тэрыторыі аэрапорту «Менск-1» і раёну каля На-

цыональнай бібліятэкі.

Быў узгоднены праект забудовы, прапанаваны расейскім холдынгам «Ітэра Інвэст». Гэта можа быць плата за палітычную і эканамічную падтрымку беларускай адміністрацыі бізнес-коламі, блізкіх да мэра Масквы Лужкова і кіраўніка «Ітэры» Макарава.

МВ

40 % падаткаў краіны зьбіраеца ў сталіцы

Па выніках працы за першыя паўгодзідзе больш за 38% даходаў дзяржбюджету, якія канцэнтруюцца падатковымі органамі, забясьпечана плацельшчыкамі Менску.

Працягвае большаць доля недзяржаўнага сэктара. За першыя паўгодзідзе ад гэтай катэгорыі плацельшчыкаў на-дашшло 49,5% агульнага аб'ёму даходаў. Продзі 2006 г. іх доля вырасла на 1,6%. Уздельная вага паступленняў ад індывідуальных прадпрымальнікаў не змянілася і склала 2,4%.

Пятым паступленню забясьпечылі троі плацельшчыкі: «Белтрансгаз» (11,1% ад агульнай сумы), «Лукойл-Беларусь» (4,4%) і гарэлачны завод «Менск Крышталь» (2,7%).

МВ

СЪЦІСЛА

Беларусь гатовая плаціць пеню

Уесь гэты тыдзень працягваліся перамовы між «Газпромам» і беларускім урадам, прадстаўленымі намеснікамі старшыні праўленія «Газпрому» Валер'ем Голубевым і беларускім міністрам энергетыкі Аляксандрам Азярцом. Беларускі бок прасіў у «Газпрому» адтэрмінаваць выплату, нават цаною налічэння

пені на гэту суму.

Запазычанацца Беларусі за газ дасягнула \$500 млн. Апошні тэрмін пагашэння запазычанацца быў прызначаны «Газпрому» на 23 ліпеня.

«Гарызонт» пачне выпускаваць фэны і прасы

Апрача тэлевізараў, сёньня завод выпускае яшчэ DVD-прайгравальнікі, аўдыётэхніку, радыёпрымачы,

мікрахвалёўкі, пыласосы, тэхніку для кабэльнага ТВ, кандыцыянёры.

Заробкі дасягнулі 710 тыс.

Паводле афіцыйных звестак, сярэдні заробак работнікаў у Беларусі «бруднымі» у чэрвені склаў 710 232 рублі (331 далар у эквіваленце). У траўні сярэдні налічаны заробак складаў 686 852 рублі (або 320 далараў).

МВ

МВ

Гары Потэр у закладніках

Джаан К. Роўлінг — літаратурная тээрарыстка сусветнага маштабу. Піша Але́сь Кудрыцкі.

Чаго толькі ня робяць аўтары, каб за-
вяваюць чытача. У XIX ст. Дастаёўскі за-
сек у сваёй книзе старую-працэнтгчыцу.
У XX ст. Умбэрта Эка атруці манаха. У
XXI ст. Джаан К. Роўлінг узяла ў
закладнікі хлопчыка, якога можа з по-
ўным правам лічыць сваім сынам.

Нібы той бін Ладэн, аўтарка эпапеі пра Гары Потэра заяўляла, што адзін (а можа, і не адзін) з галоўных герояў будзе ў фінале немінуча забіты. І чалавецтва выявілася бездапаможным перад тварам літаратурнага тээрарызму: яму засталося адно чакаць на гадзіну ікс, калі апоўначы адчыніца книгарні, разгорнуцца апошняя старонкі книгі, і, углідаючыся ў твары забітых, можна будзе з жахам пазнаць бліск знакамітых круглых акуля-
раў. Ці па-здрадніцку ўздыхнуць з палёг-
кай, зразумеўшы, што памёр хтосьці іншы.

У сучасным съвеце бэстсэлер перастае быць проста книгай — ён ператвараецца ў маркетынгавую кампанію. Спачатку — піяр-раскрутка, інтэрвю аўтара, ат-
масфера сакрэтнасці ды авалязковая інфармацыйная ўпечкі пра сюжэт у інтэрнэце. Выход книгі — штурм книгарняў у жывым тэлефіры, публіч-
ныя чытаніні апоўначы ды супэрмарке-
ты, напакаваныя суправаджальнымі
прадуктамі накшталт постэрэй, кубкаў
ды гальштукаў з выявамі герояў. Пасыя
— зьяўленыне шматлікіх дадатковых вы-
данняў на тэму книгі (коміксы, раз-
малёўкі, фотаальбомы ды сур’ённыя
крытычныя дасыледаванні), стварэнне
сайтаў, выход кампьютарнай гульні.
Кульмінація кампаніі — прэм'ера чар-
говага блакбастэру. Калі ўсё праішло
удала, пішашца працяг книгі — і кампанія
паўтараецца наноў, штораз у большых
маштабах.

Прыгоды Гары Потэра — месцамі за-
цягнутая, аднак безумоўна захапляльная
ды таленавіта выпісаная книга для дзя-
цей. Вось толькі незвычайная ўвага да яе,
падаграваная выдаўцамі дзеля атры-
маныя максымальнага прыбытку,
змусіла і аўтарку і чытачу весьці сябе
даволі ненатуральна — нібыта яны ства-
раюць ды спажываюць не літаратурны, а
інтэрактыўны мэдыйны прадукт.

Па-першае, пішучы свае книгі, Роўлінг
актыўна контактувала з чытачамі ды,
безумоўна, мусіла ўскосна ўлічваць іх

жаданьні (мільённыя контракты не
прадугледжвалі чытацкага расчараўан-
ня). Такім чынам, у нечым чытачы самі
стваралі гэтую книгу.

Па-другое, узяўшы ў закладнікі Гары
Потэра, Роўлінг зь пісьменніцы перат-
варылася ў ньюзмэйкера. Бадай, упер-
шыню рэальная навіны ствараліся не
самой книгай, а непасрэдна яе прыдума-
ным персанажам. Лёс няіснага Гары Пот-
тэра, якому пагражае віртуальная
съмерць, усухваляў многіх ня менш за
лёс жывых закладнікаў, захопленых
якімі-небудзь талібамі.

Да чаго давялі нас мэды! Мы бачым у
тэлевізары рэальную вайну, а ўспрыма-
ем яе, нібы мастацкі фільм. Мы чуем пра
тое, што персанажам-прыдумкам пагра-
жае віртуальная съмерць, і шчыра зы-
чым ім выжыць. Мы жывем у съвеце

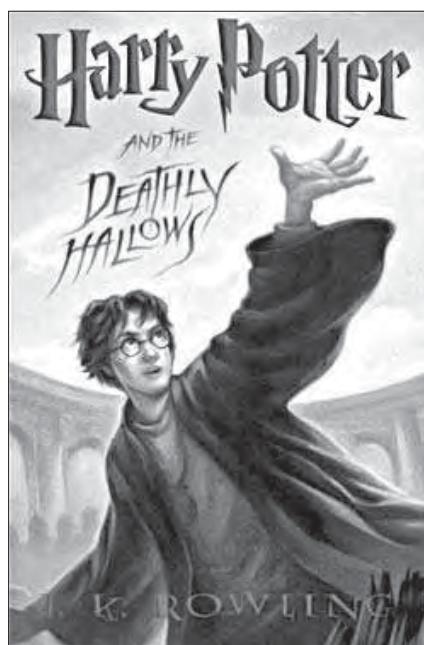
Да чаго давялі нас мэды! Мы
бачым у тэлевізары рэальную
вайну, а ўспрымае яе, нібы
мастацкі фільм.

чараўнікоў, якія ствараюць рэальнасць,
варожачы над тэлепультамі ды
кампютарамі.

Апошняя книга Роўлінг зрабілася, ба-
дай, найбольш чытанай — з апошняй
старонкі — книгай у сусветнай гісторыі.
Гары Потэр жывы — уффф... Пранесла.
Іншымі героямі можна і ахвяраваць, абы
усё было добра з тым, да каго пасыпей
так прызыўчайца... Адчуванье, падоб-
нае да таго, калі ты глядзіш «Эўраньюз»
і ў глыбіні душы цепчыся, што бомбы
ірвунца не на тваёй вуліцы.

Гары Потэр быў абудзіў на Захадзе
надзею на тое, што дзеці пачнуць болей
чытаць. Цуду, аднак, не адбылося.
Чыталі сапраўды больш — але, зболь-
шага, туго самую Дж. К. Роўлінг. Вырас-
ла цэлае «пакаленьне адной книгі». Сёньняшнія студэнты ўпершыню ўзялі ў
рукі книгу пра свайго аднагодка-ведзьма-
ка, калі ім было па 10—11 год. Сёмы том —
гэта канец іх дзяцінства. Ціпер яны —
дарослыя, якія звыкліся да таго, што
книгу для чытаньня ім падказвае
тэлевіzar.

Хрысьціянская цэркви актыўна

абвінавачваюць Роўлінг у tym, што
празь яе книгі ў душу дзяцей знаходзіць
шлях д'ябал. Па-першае, Потэр зь
сябрамі без перапынку вядзьмачаць.
Па-другое, у книзе паўстae ўвасоблене
сусветнае Зло, аднак яму не
супрацьстайць увасоблене сусветнае
Дабро. Героі змагаюцца са злом без
дапамогі звыш. То бок галоўная прэтэн-
зія ў tym, што Гары Потэр — книга бяз
Бога.

Але ці такі ўжо бязбожны Гары Пот-
эр? Хлопца ахоўвае і дае яму силу, най-
перш, бязмежная любоў яго памерлых
маці ды бацькі, потым — сяброўства,
уласны досьвед ды кемлівасць і толькі ў
апошнюю чаргу — недасканалы
інструмент чарапіцтва. Любоў — най-
мацнейшая сіла, якая перамагае зло —
вось галоўная ідэя книгі. Неяк не пава-
рочваеца язык называець яе антыхрысьці-
янскай. Зрэшты, апантаныя «потэрама-
ны» выклікаюць такую самую ўсьмешку,
як і запятая «потэррафобы» — бо і тыя і
іншыя ставяцца да фантазіі нібы да
рэальнасці, бяздумна патрапляючы ў
тую самую спакуслівую мэдыйнастку.

Украінскі пераклад Гары Потэра
многія лічаць напамат больш удалым за
расейскі. А вось книгі пра Гары Потэра
па-беларуску за гэтыя гады так і не
з'явілася. Гэта tym больш дзіўна для
краіны, якой ужо шмат год валадарыць
злы чарапік («самі-ведаеце-хто»), і дзе
многія ўжо даўно чакаюць на зьяўленыне
героя, што ведае чароўную формулу для
абуджэння народу да зъменаў. Вось
толькі сапраўднае зло перамагаеца ўсё-
такі ня магія, а любоўю, съмеласцю ды
гнуткім разумам — таксама, між іншым,
мараль ад Дж. К. Роўлінг.

Крызіс жанру перажыты

Сёлета на «Басовішчы» перамог расейскамоўны гурт.

Упершыню за 18-гадовую гісторыю фэст ва ўрочышчы Баро праходзіў у трох дні. Мажлівасць выступіць атрымалі як мясцовыя панкі-пачаткоўцы, так і замежныя госьці. «А ў вас тут душэўна прымаюць», — кажа перад выхадам на сцэну лідэр літоўскага гурту «Mountainside». Госьць не расчараўваўся пасля выступу, хоць на пляцоўцы перад сцэнай тайкліся толькі некалькі чалавек. Жыцьцё на «Басовішчы» пачынае віраўваць пад вечар, калі выступаюць хэлайнэры. Адноўка добра прымаюць фолк-мадэрн ад «Палацу», «казацкі рок» ад «Тінь Сонця», рэп ад «Чпб». Дэбютаваў на «Басовішчы» праект «Крамбамбуля». Дарэчы, арганізаторы меркавалі запрасіць і «Ляпіс Трубяцкай», але ў тых быў

канцэрт у Кіеве. Фэстываль перажыў «крызіс жанру»: калі некалькі год таму яго можна было сымела назваць «фэстам цяжкага року», то сёлета музыка была напраўду на любы густ.

Перамагла музыка

Рэзинка кожнага «Басовішча» — конкурс маладых камандаў. Вакол яго з кожным годам усё болей спрэчак. Скепсіс найперш выклікае ўзровень удзельнікаў у апоп-

нія два гады. Гуртоў, блізкіх да ранейшых ляўрэатаў, — «маўзэраў», IQ48, Indiga — і блізка німа. Сёлетні конкурс можна назваць адным з самых слабых у гісторыі «Басовішча». Заяўкі на ўдзел пада-

«Басовішча»
прачынаецца...

ла немалая колькасць гуртоў — 53, аднак вартых перамогі было зусім няшмат. На агульным фоне адразу вылучылася наваполацкая каманда «Фляўс і Клайн», якая пасыпела скарыць двойчы «Рок-Кола» і «Рок-каранацыю» у намінацыі «Лепшая рэгіянальная каманда». Адзіная бядя — гурт заўжды съпяваў па-расейску, але пад «Басовішчам» пераклаў некалькі тэкстаў. Вакаліст гурту Сяргей (**на фота справа**) шалёна скакаў па сцэне, высалапіўшы язык ды надрыўна съпяваў: «На гарызонце ў празрыстым зонце тое неба». Словаў было практычна не разабраць, затое энэргетыка ішла ад «Фляўсаў» — ого-го! Журы пры вызначэнні пераможцы падзялілася: адны адстойвалі прынцып «беларускасці», пад які «Фляўсы» не зусім падпадалі, другія на першае месца ставілі музичны чыннік. Наваполацкі гурт усё ж перамог. Публіка ўспрыняла гэтую навіну неадназначна. Калі Сяргей з «Фляўса» пры ўручэнні прызу выбачаўся, што ня ведае беларускай і будзе казаць па-расейску, яго ледзь не асьвісталі. На другое месца журы паставіла экстрымалаў з гурту «SOK», а на 3-е — праект «Unia» з псеўдаволькаўым адценнем.

«Басовішчу» трэба зорка

На гэтым «Басовішчы», як ніколі, абвастрылася праблема «беларускасці» музыкі. Маладыя каманды з большага пяноць па-расейску альбо па-ангельску, а на родную мову пераходзяць толькі для ўдзелу ў пэўнай складанцы альбо фестывалі. Зь іншага боку: хто цяпер узгадае, што «Індыга» і «IQ48» колісъ съпявалі па-расейску? Тут не на мове трэба заганяцца. Выбірацца зь ляжынае пасткі, збудаваць большую сцэну, пашырыць інфраструктуру ды запрасіць зорку сусветнага ўзроўню, — такія задачы мусіць стаяць перад арганізатарамі ў будучыні.

Сяргей Будкін,

фота Андрэя Лянкевіча

Басовішча (Фэстываль Музыкі Маладой Беларусі)

культавы штогадовы фэст беларускай альтэрнатыўнай і рок-музыкі, які ад 1990 г. праводзіцца Беларускім аб'яднаннем студэнтаў (БАС, адсюль і назва фэсту) пад Гарадком ва ўрочышчы Барок (Беласточчына). Адбываецца ў другой палове ліпеня. Традыцыйна на фэсьце ладзіцца конкурс маладых выканануцца. «Басовішча» дапамагло адкрыць такія гурты, як «Індыга», «IQ48», «Сыцяна», «БН», «Таварыш Маўзэр».

Паралельным курсам

Чарговае выкрыцьцё «польскіх шпіёнаў» і кадравыя перастаноўкі ў КДБ: падзеі тыдня камэнтуе Віталь Тарас.

Казка пра мальчышоў-плахішоў

Чарговае выкрыцьцё «польскіх шпіёнаў» у Беларусі і кадравыя перастаноўкі ў КДБ супалі ў часе з дыпламатычным скандалам паміж Лёнданам і Москвой праз «справу Літвіненкі». Гэтыя дзьве гісторыі, зразумела, не звязаныя паміж сабой. Яны адрозніваюцца, найперш, паводле ступені міжнароднага розгаласу. Але акурат супастаўленыне маштабу і, галоўнае, магчымых наступстваў гэтых падзеяў дазваляюць, як падаецца, лепей зразумець некаторыя рэчы. Адчуць, так бы мовіць, розніцу. Хаця размова ў абодвух выпадках ідзе пра спэцслужбы — КДБ і ФСБ.

Згаданыя падзеі ня ёсьць нейкім выпадковымі спонтаннымі эпізодамі — у абодвух выпадках іх трэба разглядаць як пасълядоўнае разьвіцьцё пэўнай сітуацыі.

Напрыклад, арышты вайскоўцаў, аўтнавачаных у спробе перадаць сакрэтную інфармацыю польскай выведцы, адбыліся задоўга да таго, як пра іх паведаміла АНТ. Але затое гэта інфармацыя была агучаная намеснікам старшыні КДБ Віктарам Вягерам роўна тады, калі ў Магілёве адбыўся напад на старшыню

Дзяржкантролю Зянона Ломаця. Праўда, аб гэтым публіка даведалася постфактум, пасля таго, як у незалежныя СМИ пратачылася інфармацыя, што на Ломаця напалі супрацоўнікі дзяржбяспекі. Нават звычайны глядч, далёкі ад тэм спэцслужбаў, мог задацца лягічным пытаннем — а ці ня быў той тэлесюжэт манёурам, які павінен быў адцягнуць увагу грамадзкасці ад «праколу» КДБ у Магілёве? Адстаўка Сухарэнкі з

пасады старшыні камітэту дзяржбяспекі толькі ўзмацніла падазрэнні ў тым, што падобная пастаноўка пытання мае рацыю. І хаця Лукашэнка, прадстаўляючы новага кіраўніка камітэту Жадобіна, пахваліў чэкісту за аперацыю па выкрыцці шпіёнаў, нешта тут не стыкуецца. Незразумела, напрыклад, якія палітычныя дывідэнды магла прынесці кіраўніцтву дзяржавы «спэцаперацыя», якая закранае беларуска-польскія дачыненіні? Бо гэтыя дачыненіні без таго знаходзяцца, можна сказаць, на нулявым узроўні. Дастаткова сказаць, што новапрызначаны польскі пасол дагэтуль ня можа прыехаць у Менск.

Акрамя таго, звяртае на сябе ўвага кепская пропагандысцкая праццаўка шпіёнскай справы, якая яўна рыхтавалася пры дэфіцыце часу і фактаў. Цяжка паверыць, напрыклад, што польская альбо якая-небудзь яшчэ выведка ў сівеце ўчэпіцца за афіцэра, які займаецца кантрабандай сьпіртовых напояў. Ды яшчэ, папаўшыся, імгненна пагаджаецца працаўца на варожую выведку. Уражаныне такое, што гэты пэрсанаж запазычаны з савецкага фільму для дзяцей «Мальчыш-Кібальчыш».

Ёсьць і яшчэ адна вэрсія — быццам кіраўніцтва РБ вырашила прадэманстраціўнай важнасці і карыснасці для Москвы стратэгічнага партнэрства Менску ў рамках саюзнай дзяржавы. Затрыманых афіцэраў (палова з якіх — адстаўных) аўтнавацілі ня ў чым іншым, як у выведваныні звестак, звязаных з супрацьпаветранай абаронай. І гэтыя звесткі, нібыта, спатрэбліліся польскаму боку ў сувязі з маючым адбыцца разъмяшчэннем амэрыканскай сістэмы ПРА ў Польшчы. Такім чынам, застаецца прыпусціць, што згаданая ПРА патрэбная

Захаду не для таго, каб перахопліваць балістычныя ракеты, калі яны будуть запушчаныя з боку Ірану, а для таго, каб нанесьці ўдар па Беларусі і Рэсі. Ну, і дзеля гэтага выведаць сакрэты іх проціракетнай абароны. У такое могуць паверыць людзі, якія шчыра вераць ва ўсясьветную жыда-масонскую змову. Але ў такі сценар трэцяй усясьветнай вайны сёняня, хутчэй за ўсё, ня вераць ні ў Москву, ні ў Менску. Інакш паводзіны, скіраваныя на авбастрэнне канфрантацыі з Захадам, выглядалі б абсалютна алягічнымі. Калі толькі кіраўніцтва Беларусі й Рэсі ня мае скільнасці да сутыду.

Падобна да таго, што апошнія прапагандысцкія заходы Крамля (а таксама й Менску) супраць Захаду прызначаныя выключна для ўнутранага карыстаньня. Але ў абодвух выпадках гэтыя высілкі дали збой.

«Наши» прызадумліся...

Немагчыма не звярнуць увагу на тое, што хоць высылка брытанскіх дыпламатаў праз адмову выдаць Англіі Лугавога, падазраванага ў забойстве Літвіненкі, была скрытыкаваная расейскім МЗС, заходы ў адказ былі даволі стрыманымі. Было вырашана высласць чатырох ангельскіх дыпламатаў — акурат столькі, колькі было выслана з Англіі; уводзяцца візвыя аблежаваныні на ўезд брытанскіх урадавых чыноўнікаў — такія самыя аблежаваныні былі перад тым уведзеныя ў адносінах да расейскіх чыноўнікаў; Расія адмовілася ад супраццы з Вялікай Брытаніяй у пытаннях барацьбы з тэрарызмам — аб тым самым заяўлі перад гэтым брытанскі ўрад. Але вось што цікава — ніякага прапагандысцкага шквалу, забароны на ўвоз ангельскага чаю (адрозна, скажам, ад польскага мяса ці грузінскага віна) з боку

афіцыйнай Масквы і расейскіх СМІ не назіраецца. «Наши», якія раней праходу не давалі брытанскаму паслу ў Маскве, якія бралі ў аблогу латвійскае ды эстонскае пасольствы, спакойна адпачываюць сабе на возеры Селігер у самы разгар скандалу. Але нічога загадкавага тут няма. Усе цудоўна разумеюць, што занадта моцна рассейская ўладная і прыўладнайа прадпрымальніцкая эліта завязаныя зь бізнэсам у Англіі. Ня толькі Абрамовіч, многія расейскія прадпрымальнікі і чыноўнікі купляюць у Лёндане маёмыць, трывоюць рахункі ў банках, пасылаюць вучыщца дзяцей ды й проста любяць адпачываюць і жыць на шырокую нагу? Туды, у выпадку сур'ёзнай небяспекі на радзіме можна выехаць у кожны момант на жыхарства, папрасіць палітычнага прытулку, як гэта зрабіў Беразоўскі. Вось чаму заходы афіцыйнага Лёндану ў сувязі са «справай Лугавога» былі так балюча і нэрвова ўспрыняты ў Маскве. Занадта шмат людзей, відаць, не хацелі б сапраўднага пагаршэння стасункаў з Англіяй, асабліва ў галіне эканомікі і бізнэсу. Сутыкнуўшыся з ситуацыяй, у якую патрапілі ўлады Беларусі, многім прадстаўнікам якіх шлях у Эўрасаюз і ЗША зачынены, расейскія чыноўнікі крыху зъбянтэжыліся. Ім вельмі не хацелася б трапіць у лік краінай-ізгояў разам з Паўночнай Карэй, Іранам і... Беларусью. Ім усё-такі хochaцца адчуваць сябе эўрапэйцамі (хоць і жыць пры гэтым па ўласных правілах і законах).

Таму і апошні шпіёнскі скандал у саюзнай Беларусі быў успрыняты ў Маскве, мякка кажучы, без энтузізму. Аб гэтым съведчыць інтанацыя, зь якой расейскія інфармацыйныя каналы перадавалі рэпартажы аб выкрыцьці «польскай рэзыдэнтуры». Гэта была інтанацыя, так бы мовіць, крывой усымешкі. Ва ўсіх сюжетах на шпіёнскую тэму на расейскім тэлебачанні прысутнічала сакрамэнтальная фраза: «... Як паведамляе беларускае тэлебачаннне». Далей, відаць,

трэба было чытаць так: «Ну, вы ж разумесце — ня ўсё трэба браць на веру».

Розыніца ў часе

На фоне сапраўды грандыёзнага скандалу, выкліканага беспрэцэдэнтнай справай аб забойстве грамадзяніна Вялікай Брытаніі «агульнанебяспечным спосабам» — то бок, з дапамогай радыектыўнага рэчыва, дзеяньне якога лёгка можна парабаць з так званай «бруднай атамнай бомбай», справа «польскіх шпіёнаў» у Беларусі выглядае дробязьню. Ды яшчэ й не патрэбнай нікому дробязьню. У першую чаргу, не патрэбная яна цяпер Крамлю, заклапочанага перспектывай рэальнага (а ня толькі віртуальнага) процістаяння з Вялікай Брытаніяй і ўсёй Эўропай, а таксама з ЗША. А ня тым, што робіць «галоўны хайрусьнік» у Беларусі, які не аднойчы паказаў сябе хайрусьнікам ненадзейным і нават у многіх выпадках шкодным. Іншая рэч, што ў справе Літвіненкі ў Расеі війсьца няма. Цугцванг. Ня можа Масква выдаць Лугавога — і ня толькі таму, што гэтага не дазваляе Канстытуцыя. (Туркмэністану ж і Ўзбекістану выдавалі збеглых апазыцыянераў — і нічога, ніхто не абураўся.) Выдаць Лугавога — значыць, признаць сваю паразу.

Ясна, што ў гэтым сэнсе паводзіны кіраўніцтва Беларусі і кіраўніцтва спэцслужбаў, у прыватнасці, нічым не адрозніваюцца ад паводзін расейскіх калегаў. Можна прыводзіць колькі заўгодна вэрсіяў наконт апошніх кадравых прызначэнняў (некта кажа, што гэта ўмацаванье ўплыву Віктара Лукашэнкі, некта пра тое, што кіраўнік дзяржавы сам дбае пра ўмацаванье асабістай бяспекі, не давяраючы нікому і г.д.), але аб сапраўдных прычынах ці хоць бы матывах прынятых рашэнняў мы не даведаемся. І незалежным мэдыям у Беларусі застаецца толькі здагадвацца аб іх сапраўдных прычынах і акалічнасцях на падставе рознага роду больш ці менш годных веры крыніцаў альбо

проста высмоктваць інфармацыю з пальца.

Думаеца, што найбольшас раздражненьне Крамлю выклікае тое, што справа пра забойства Літвіненкі адволі спэцслужбаў, адволі вышэйшага кіраўніцтва дзяржавы ўжо не залежыць. Ні замаўчаць, ні съпісаць яго ў архіў ужо ня ўдасца. Занадта моцны рэзананс у брытанскіх ды й ня толькі брытанскіх СМІ гэтая справа выклікала. Вяршынай абсурду ўяўляеца тлумачэнне расейскіх «палітолягай» наконт прычынаў скандалу: быццам новы прэм'ер-міністар Вялікай Брытаніі Гордан Браун і Лейбарысцкая партыя зацікаўлены ў ім, паколькі разьлічваюць зарабіць на скандале нейкія прапагандысцкія пункты. Пры такой пільнай увазе СМІ брытанскому ўраду, хто б ні апынуўся ў выніку выбараў на чале кабінету, давядзенца ісьці ў гэтай справе да канца, да ўсталявання ісьціны ў поўным аб'ёме. І калі выявівіца, што Браун і міністры нешта недагаворваюць ці спрабуюць маніпуляваць грамадзкай думкай, мэдіі злупяць зь іх трэх скуры. У Англіі і за куды менш сур'ёзныя правіннасці міністры разьвітваліся з кар'рай. Варта нагадаць, што сталася з правым урадам у Гішпаніі, калі прэм'ер паспрабаваў прыпісаць выбухі на чыгуначным вакзале тэрарыстам ЭТА. (Насамрэч, гэта была справа рук Аль-Кайды). Спраба ўраду падмануць грамадзтва і паказаць на больш зручнага для палітычнай ситуацыі ворага абярнулася для пануючай партыі катастрофай на выбарах.

Рана ці позна, з дапамогай Скотлэнд-Ярда і брытанскай прэсы мы даведаемся, хто быў калі не замоўцам, дык выкананіцам забойства былога афіцэра ФСБ Літвіненкі і адкуль у злачынцу ўзяўся радыектыўны палёній. У гэтым няма нікага сумневу. Рана ці позна мы даведаемся і пра тых, хто стаіць за зынкненнямі Захаранкі, Ганчара, Красоўскага, Завадзкага. Розыніца са справай Літвіненкі палягае толькі ў часе, які на гэта можа спатрэбіцца.

Дзень народзінаў Дашкевіча

У мінулы чацьвер зь Менску стартаваў аўтапрабег, прысьвечаны дню нараджэння Зымітра Дашкевіча. Яму 20 ліпеня споўнілася 26 гадоў. Цяпер Зыміцер адбывае паўтарагодовае зіняволенне ў шклоўскай калёні за дзеянісць ад імя незарэгістраванай арганізацыі «Малады фронт».

У аўтапрабег па маршруце Баранавічы — Нясьвіж — Салігорск — Магілёў — Шклоў са станцыі Дружная накіраваліся чатыры машины. У дарогу выпраўліся былы палітвязень Павал Севярынец, намеснік старшыні Партыі БНФ Аляксей Янукевіч, «маладафронтавцы» Барыс Гарэцкі і Зыміцер Хведарук, некалькі журналістаў.

Машины пасыпелі праехаць 20 км па Берасцейскай шашы, іх спыніў першы ж пост ДАІ. Міліцыянты папрасілі кіроўцаў паехаць у Дзяржынскі райаддзел міліцыі для праверкі дакументаў. Там сказалі, што машины застаюцца ў іх да поўнай праверкі, а пасажыры адпусцілі. Машины ўладальнікам аддалі толькі назаўтра.

Частка ўдзельнікаў прабегу вярнулася ў Менск, а частка ўсё ж накіравалася ў Баранавічы на электрычках. Там яны ўбачыліся зь Яраславам Грышчэнем.

Апоўначы ўдзельнікі прабегу ўжо былі ў Салігорску. Сустрэліся з Іванам Шылам і яшчэ да съвітанку цягнікамі накіраваліся ў Магілёў.

Сустрэцца з палітвязнем Артуром Фінькевічам не атрымалася, хлопца цэлы дзень трymалі ў камэндатуры.

У другой палове дня ў пятніцу дванаццаць удзельнікаў аўтапрабегу дабраліся да Шклова. Недалёка ад калёні хлопцаў і дзяўчат затрымалі некалькі дзясяткаў міліцыянтаў і накіравалі ў Шклоўскі РУУС для высыяплатлення асобы. Начальнік райаддзелу Юры Манькоў паведаміў, што калёня — рэжымны аб'ект і быць ля яе не рэкамэндуецца.

Супрапоўнік МУС пасадзілі моладзь на цягнік да Магілёва. Пільнасць з боку праваахоўнікаў удзельнікі акцыі адчувалі аж да Менску.

Зыміцер Панкавец

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

На дзень народзінаў палітвязня Зымітра Дашкевіча маладафронтавцы вывесілі ў Менску расцяжку зь віншаваньнямі. Супрацоўнік міліцыі з'явіўся раней, чым яны пасыпелі яе замацаваць.

10 ліпеня

За бардаўскі фэстываль — штраф

Арганізатараў канцэрту бардаўскай музыкі ў Гомелі 23 чэрвеня **Ларысу Шчыракову і Зымітра Жалезнічэнку** выклікалі ў абласную інспекцыю Міністэрства па падатках і зборах. Па вэрсіі падаткавікоў, нехта з глядчароў канцэрту нібыта бачыў на месцы скрынку, у яку паклаў пяць тисячай рублёў, а вось чэк гэтаму чалавеку ня выдалі. Шчыракову і Жалезнічэнку абвінавачаўся ў незаконнай прадпрымальніцкай дзеяйнасці. Матэрыялы перададзены ў суд. Арганізатарам імпрэзы пагражае штраф да 50 базавых велічынь.

Флэш-моб у абарону Горадні

Акцыя адбылася на пешаходнай вуліцы Савецкай. Часціца маладёнаў трывала пікеты па палеры са словамі «Вярніце нашу гісторыю». Двое ўдзельнікаў акцыі капалі пясок дзіцячымі шуфлікамі, яны мелі прымацаваныя да галавы партрэты старшыні гарвыканкаму **Аляксандру Антоненку** і кіраўніка аблыканкаму **Уладзімеру Саўчанку**.

Судзяць Лукашова

10 ліпеня падчас судовага разгляду пацярпель па справе **Кастуся Лукашова**, спрацоўнік міліцыі **Анатоль Сушчэн**, адмовіўся ад сваіх матэрыяльных прэтэнзій да аблінавачана. Прауктор прасіў суд пакінуць у сіле папярэдняе разшынне суду — два гады ўмоўна, пры гэтым лічачы, што ніякіх падстай не давяраць пацярпеламу А. Сушчэну.

«Маладому фронту» адмовілі ў рэгістрацыі

Упраўленыне юстыцыі Менгарвыканкаму чарговы раз адмовіла ў рэгістрацыі менскай гарадзкой грамадзкай арганізацыі «Малады фронт». Гэта ўжо пятая такая адмова «МФ».

Не даюць пікетаваць за Казуліна

Берасцейскі гарвыканкам не задаволіў заяўку абласной арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі на правядзенне пікету ў падтрымку **Аляксандра Казуліна**.

11 ліпеня

Каліноўшчыця ўзялі ў КДБ

Моладзевы актыўіст **Аляксандар Рэзьнікаў**, які вучыцца ў Кракаве па праграме Каліноўскага, быў выкліканы ў Савецкі райадзіzel КДБ Менску. Прадстаўнікоў спэцслужбай цікавілі падрабязнасці вучобы.

На Фінькевіча ціснуць

Начальнік Маріёўскай спэцкаміндатуры падпалаўкоўнік **Аляксандар Ламаза** нагадаў **Артуру Фінькевічу** пра тое, што на яго, як злонага парушальніка рэжыму, можуть завесці крымінальную справу і змяніць месца адбыўвання пакараньня.

Грышчэні хадзіў на экспэртызу

Баранавіцкі актыўіст «Маладога фронту», **Яраслаў Грышчэн** праходзіў псыханэўралагічную экспэртызу ў мясцовым дыспансеры. Яраслава прывялі ў асобыні пакой, дзе знаходзіліся два псыхіятары (так яны адрэкаміндаваліся), а таксама съледчая **Юлія Аскальдовіч**, адваката не пусцілі. Хлопца пасадзілі на крэсла пасядроўніка і пачалі задаваць пытанні, што тънчыць яго на бяграпфіі, бацькоў, апазыцыйнай дзеяйнасці. Пыталіся, ці на лічыць ён сваю дзеяйнасць бессэн-соўнай, чаго дабіўся ў жыцці, кім ён ёсьць цяпер.

12 ліпеня

Ад палякаў адчапіліся

Беларускі ўлады спынілі крымінальную спраўу супраць чатырох чальцоў Саюзу палякаў Беларусі. Анджэй Пачубут, Юзаф Пажэцкі, Веслава Кейляк і Анджэй Пісацінкі змогуць цяпер з'явіцца ў гарадзенскую міліцыю па штамп у паштарце, які дазваляе выязджаць з Беларусі ва ўсе краіны сьвету.

Ліквідоўваюць «Супольнасць»

Перспектыва закрыцця навіслала над чарговай пакуль яшчэ зарэгістраванай дэмакратычнай грамадзкай арганізацыяй — Менскім гарадзкім грамадзкім аўтаданыем «Цэнтар Супольнасць».

13 ліпеня

Казулін сустрэўся з сям'ёй

Адбылося трохдзённае спатканне **Аляксандра Казуліна**, які адбывае турына зняволеніне, з сям'ёй. На спатканні ў віцебскую каленію паехалі яго дочки Вольга і Юлія. Дзяўчыны працуць з бацькам да панядзелку. Дарэчы, акурат у гэты дзень споўніўся год, як быў вынесены прысуд Аляксандру Казуліну. У заяве прэзыдэнту БСДП гаворыцца, што гэты працэс быў беспрэцэдэнтным: упершыню ў краіне асудзілі былога кандыдата на пасаду прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь.

Съмеласць Валожын узяла

Вернікі пратэстанцкай суполкі «Царква Ісуса Хрыста» адстаялі свой летнік у Валожынскім раёне, дзе адпачывае каля сотні чалавек. Мяшчоўская ўлады патрабавалі закрыць летнік, калі ня будуть выкананыя ўсе неабходныя працэдуры. Патрабавалі падаць сьпіс усіх удзельнікаў арганізаванага адпачынку, здабыць дазвол абласной адміністрацыі і камітэту ў справе рэлігіі на правядзенне летніка.

16 ліпеня

Дзень салідарнасці

Дзясяткі людзей прыйшлі да касцёлу Святога Язэпа на вуліцы Кірылы і Мяфода. Людзі трывалі у руках партрэты палітвізняў і маліліся. Побач дзясяткі спадарыўнікі АМАПу. Раней некалькі дзясяткі чалавек выйшлі на Кастрычніцкую плошчу Менску з партрэтамі палітвізняў. Людзі здолелі прастаць на плошчы ўсюго некалькіх хвілін. Як толькі ўдзельнікі акцыі дасталі партрэты палітвізняў, да іх падышлі спадарыўнікі АМАПу ў цывільнім і запатрабавалі разысьціся. Людзей выціснулі з плошчы на праспект Незалежнасці ў бок ГУМу.

Не пусцілі журналіста

Беларускія памежнікі не дазволілі праехаць з Варшавы ў Маскву карэспандэнту «Gazety Wyborczej» **Вацлаву Радзівіновічу**.

Мілінкевіч з'явіўся ў КДБ

Лідэр руху «За свабоду» **Аляксандар Мілінкевіч** накіраваў звярот кірауніцтва КДБ з патрабаваннем спыніць пераслед за іншадумства студэнтаў, якія навучаюцца за мяжой па праграмах для рэспрабаванай моладзі. У гэты саўміністэрства Мілінкевіч затрымлівалі ў Астраўцы за знаходжанье ў памежнай зоне.

Съяця над Віцебскам

У ноч з 13 на 14 ліпеня легендарны Мірон вывесіў над фэстывальным Віцебскам два бел-чыр-

вона-белыя съяці: над абласным судом і кавярнёй «Аўрора».

19 ліпеня

Забаранілі пікеты на Бангалоры

Менгарвыканкам адмовіў у правядзеніі ў парку «Дружбы народоў» пікетаў салідарнасці з палітвізняем **Аляксандрам Казуліным**. Плянавалася, што пікеты пройдуть з 21 да 31 ліпеня.

За майку

Актыўіст Руху «За Свабоду» **Яраслаў Берніковіч** з Глыбокага (Віцебская вобласць) аштрафаваны на 10 базавых велічыні ў за тое, што быў апрануты ў майку з надпісем «Рух «За Свабоду».

Закрывачаў «зялёных»

Міністэрства юстыцыі накіравала ў Вярхоўны Суд іскавую заяву за пікетаў Беларускай экологічнай партыі «зялёных» «БЭЗ». Як паведамляе праслужба Міністэрства, падставай для гэтага паслужыла невыкананне партыяй нормаў беларускага заканадаўства.

На волі Каліта

Старшыня моладзевай камісіі партыі БНФ **Алесь Каліта** адседзеў 15 сутак арышту ў турме на вуліцы Акресяніца паводле аблінавачанчыя ў дробным хуліганстве.

23 ліпеня

На 10 сутак

Моладафронтайцы **Кірыла Мацкевіч** і **Уладзімер Сяргееў** асуджаны на 10 сутак арышту. 20 ліпеня, у дзень народзінаў зняволенага лідэра моладзевага руху Зымітра Дашкевіча ў Менску, на месцы цераз Нямігу, яны паспрабавалі вывесіць віншавальную распісцякку «З днём народзіні, Зыміцер Дашкевіч!»

З міліціі ў больніцу

20 ліпеня ў Менску калия плошчы Якуба Коласа за нашэнне майкі «За Свабоду» быў затрыманы **Максім Сергіец**. Ужыванне фізычнай сілы з боку міліцыянта спрабавала ў затрыманага прыступ хваробы. Лекары рэкамэндавалі шпіталізацыю.

Ператрус у Гарэцкага

Адбыўся ператрус на кватэры моладзевага актыўіста **Барыса Гарэцкага**. Ператрус праводзілі спадарыўнікі абласнога КДБ. У вынікі канфіскавання кампютарныя сыстэмы блёк і падшыўка «На шай Ніўы».

24 ліпеня 2007

Севярынец на сутках

Суд Фрунзэнскага раёну Менску асудзіў **Паўла Севярынца** і **Аляксея Шэйна** на 15 сутак зняволенія за распаўсюд улётак з заклікамі прынаймі зудзел у мерапрэемствах апазыцыі, прымеркаваных да Дня незалежнасці 27 ліпеня.

Мілінкевічу адмовілі ў рэгістрацыі руху

Міністэрства юстыцыі адмовіла ў рэгістрацыі рэспубліканскага праваабарончага грамадзкага аўтаданыя «Рух «За Свабоду»». Заснавальнікі аўтаданыя намер цягам месяца абскрдзіць рашэнне Міністэрства ў Вярхоўным судзе РБ, падрыхтаваць новы ўстаноўчы сход, а таксама патрабаваць сустракі з міністрам юстыцыі В. Галаванавым і адмены рашэння Міністэрства.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

ХРЫСТОС ПРЫЗАМЛІУСЯ НА ПЛЯЖЫ. У Горадні завершыўся скульптурны пленэр «Хрыстос прызмліўся ў Гародні» з сэрыі «Легенда зь писку». Паколькі гарадзенскія улады не дали дазволу на мерапрыемства, кіраўнік праекту Генадзь Лойка вырашыў прызмліць свайго Хрыста... на гарадзкім пляжы. Калі дзецаці актыўістамі працавалі з вадой і пяском амаль дзве сутак. Памер скульптуры ў сям разоў большы за чалавечы рост.

Прышлі падкупляць

На Горацкі ільнозавод прыходзілі БРСМаўцы агітаваць моладзь, тых, каму яшчэ няма 32 гадоў, ўзельніцаць у спраўах гэтая установы.

Казалі, што дадуць ільготы ў цырульнях, падпішучь наўкі карпаратыўныя плян з МТС на 150 хвілінаў дармовых размоў і г.д. Карапаец — падкуплівалі людзей...

Каб жа хутчэй мінулася гэтыя часы!

Паўлюк Сяды, Горкі

З войска

Час ідзе... Час, увогуле, — незвычайная зывава ў вечнасці. Сапрауды, ён падобны да нейкай незвычайнай матэрый. Тут, у войску, у лесе, ён цягнеца, як сьлімак у сусъветным падарожжы. Калі глядзіш у будучыню, здаецца, твой дзень вызвалення яшчэ далёка-далёка (у гэты момант разумееш, што такое вечнасць), а калі глядзіш назад, то здаецца, што прамінуў хутка, нават хутчэй, чым у кожнага з вас, бо разумееш, што ты асабліва нічога не зрабіў за гэты год. Малонкі ўспамінаў пераносіць цябе з карантыну і двухтыднёвай вучэбкі адразу ў гэты лес; тыя са-мыя штодзённыя пэйзажы (у за-лежнасці ад сезона мяньяюца толькі колеры: з цёмана-шэрага да жоўтага ці зялёна-зялёнага); тыя ж бу-дынкі; тыя надзвычайнай выпадкі, якія лёс прыносіць усяго толькі два на месец, а астатні час — на роздумы...

Юрка Бакур, Горадня

Зрабілі б лепш падземны пераход

Пішу ў працяг тэксту Пінчука ад 6 ліпеня. Так, адбываеца татальнае руйнаванне каштоўных мясыцін у вялікіх і малых гарадох Беларусі — у Менску, Горадні, Марілёве, цяпер, вось, і ў Пінску. Гомель таксама не застаецца ўбаку.

Адметнасцю Гомелю заўсёды былі дрэвы. І наймацнейшы ўдар наносіцца па іх. Узяць, дзеля прыкладу, парк Фэстывальны. Гэта не-вялікі лапік цудам ацалелай жывой зямлі, заціснуты будынкамі. Гадоў сэм таму выдзерлі дрэвы на тэрыторыі, адпаведнай па плошчы футбольнаму полю, ды паставілі невялічкую цэркавку. Праходзіць яшчэ колькі гадоў. Невялічкую сажалку абкружваюць дарожкі з бетонных плітак, а непадалёк ладзяць бээрэзэмскую дыскатэку.

Сёлета замест сажалкі ўтворана ў зямлі вялізная круглая дзірка, вакол якой працуе тэхніка, каб зрабіць яе яшчэ глыбейшай ды шырэйшай. Побач шыльда, у якой месяцічаў перапрашаюць за часоўня нязручнасці «ў сувязі з рэкан-

струкцыяй сквэру».

Калі ўжко браць землянія работы, то ў Гомелі шмат чаго можна зрабіць карыснага. Падземных пешаходаў пад вуліцамі ў горадзе, які некалі быў паўмільённым, усяго два!

І яшчэ адну карысную справу можна было бы зрабіць. Гомель на час пракладання чыгункі амаль увесе месціцца між чыгункай і рапкой. Адпаведна і вакзал быў зарыентаваны ў бок рапкі. Цяпер з тильнага боку вакзalu пражывае большая частка насельніцтва, размешчаная большасць прадпрыемстваў. А едуць да вакзalu ў аўтезд, бо няма зручнага скразнога тунэлю пад чыгункай. Цэнтар гораду за-грувашчаецца, і толькі цуд ды майстэрства работнікаў ДАІ не дазваляюць стварыцца аднаму су-цэльному корку.

Скразны тунэль перашкаджае зрабіць вагонарамонтны завод. Треба бы было выніць ня так і шмат зруту ў параданні з тым, што было вынятага ў сквэрку. Аднак жа камунікацыі, узгадненыні.

Вось тут мы і падыходзім да адказу на пытаныне — якім тэртырыйям ці аўтектам пагражае «рэканструкцыя». Гэта могуць быць кащоўныя будынкі, прыродныя аўтекты, уключаныя ў гарадзкое асяродзя — паркі, пусткі і г.д., а таксама і плошчы, ходнікі, проста вялікія пляцоўкі перад асобнымі пабудовамі. Для выкананіцы работ важна, каб аўтект быў як мага менш нашпігаваны камунікацыямі (менш узгадненыні ў іншымі арганізацыямі), меў вялікія памеры (ад гэ-

тага залежыць узровень фінансавання) і да яго быў зручны транспартны доступ (самому будаўнічаму начальнству даводзіцца туды ездзіць).

На здымку ўнізе: гэта не здабыча карысных выкапанняў адкрытым спосабам, а рэканструкцыя сквэрку.

J.-D. Masson, Гомель

«Зъяромся ў вялікі гамуз»

Перш-наперш віншую Вас са 100-годзьдзем газэты і жадаю Вам усяго самага найлепшага і мужнасці ў Вашай нялёткай справе!

Так склалася, што ў сярэдзіне 90-х, на ўзыяще беларушчыны ў нашай краіне, я, настаўнік (сённяні — пэнсіянер зь дзесяцігадовымі стажам) напісаў гэтыя шчасльвія радкі пра нашу мову.

Сам я напалову расіянін (па бацьку), напалову польскі беларус (па маці), але ніколі на ставі пад сумнёў павагу да беларускай мовы. Як і ўсе мае аднагодкі, я выхаваны на расійскай культурнай спадчыне, без сумнёву — вялікай — усе мы жылі ў Савецкім Саюзе...

Абставіны нашага сёньняшняга жыцця змушаюць нас жыць у дзівлюхой. Пры любой магчымасці карыстаюся беларускай мовай, якую лічу роднай.

Не цурайцеся Роднае Мовы
Добра ведаць замежныя слоўы
Ды гаворкі суседзяў-сяброў...
Не цурайцеся Роднае мовы,

Што спрадвеку прыйшла ад дуброў.

Ад аэра, што так шчыра глядзяцца,

Ад нябес пазычайшы блакіт...

Няўко Вам палеткі на сяняцца

Ды лугу веснавы аксаміт!?

Не цурайцеся Роднае мовы,

Бо знямее навек Беларус,

Страціць гонар свой сціплы-вясковы...

Не! Зъяромся ў вялікі гамуз —

Хай съліе беларуское слова!

Не цурайцеся роднае мовы!

К.Пятроў, Баранавічы

«НН» з радасцю друкуе ў газэце і на сайце www.nn.by чытацкія лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аўтому пошты мы ня можам пацьвярджаць атрыманніе Вашых лістоў, ня можам і вяртаць неапублікованыя матэрыялы. Рэдакцыя пакідае за сабой права рэдагаваць допісы.

Лісты мусяць быць падпісаныя, з пазнакай адрасу. Вы можаце дасылаць іх поштай, электроннай поштай ці факсам.

**Наш адпас: а/с 537,
220050 Менск.
e-mail: nn@nn.by.
Факс: (017) 284-73-29**

Гіры—Рымдзюны—
Гервяты. Рэпартаж
зь літоўскіх вёсак
Астравеччыны. Піша
Зыміцер Панкавец.

Гергуны і гуды

Найбольшы цэнтар літоўскасці ў Беларусі знаходзіцца ў Астравецкім раёне. У склад Гервяцкага сельсавету ўваходзіць калі дзесяці вёсак, у якіх размаўляюць па-літоўску. Найбольшыя зь якіх — Гервяты, Рымдзюны і Гіры.

Як ні дзіўна, але «літоўскія астраўкі» захаваліся дзе-нідзе на тэрыторый вялікага «беларускага мора». Яны захавалі сваю балцкую мову, культуру, традыцыі.

Гіры

«Лаба», — вітаюцца з намі вяскоўцы ў Гірах.

Гаворку зразумець не спрактыканаму ў літоўскай мове чалавеку немагчыма. З размоваў тутэйшых беларускае вуха можа разабраць хіба толькі расейскі мат, якім мясцовыя жыхары шчодра перасыпаюць сваю мову.

На могілках у Гірах ёсьць

стара драўляная капліца. На святы сюды прыяжджае ксёндз з Гервятаў. Службы, натуральна, палітоўску. Як ні стараюся, але не могу знайсці на надмагільных плітах ніводнага славянскага прозвішча, як няма і ніводнага надпісу кірыліцай.

Заўважаю, што ля адной з магіл завіхаецца мужчына гадоў пяцідзесяці. Падыходжу, каб начап' размову. Майго суразмоўцу завуць Ёзас Петрыкас (у савецкім пашпарце яго імя пісалі як Іосіф Петрыкас). Ён мясцовы, але ўжо калі 30 гадоў жыве ў Вільні, працуе зваршчыкам.

Ёзас кажа, што абсалютна ўсе ягонія аднаклясынікі цяпер жывуць у Літве. Тоє і ня дзіва, два разы на дзень праз Гіры праходзіць аўтобусны маршрут з Вільні. Квіток каштует ўсяго 9500 рублёў. Рэйс у вёскі суай-

чыннікаў даціруеца ўрадам са спэцыяльнага фонду.

Петрыкас ездіць да стаўрэнъкай маці ледзьве не штотыдзень. З Астраўца ніводнага маршруту да Гіраў ня ходзіць, што тады казаць пра Менск. «Зусім вы, беларусы, пра нас не клапоціцесь», — не без дакору ў голасе гаворыць Ёзас.

Адчуваеца, што мой суразмоўца ўвесь час адасабляў «нас» (літоўцаў) ад «vas» (беларусаў). Ці ня гэта акалічнасць і дазволіла літоўскім населеным пунктам ня зьнікнуць між шматлікімі беларускімі вёскамі.

Петрыкас з намі размаўляе на добрай расейскай мове, дома — толькі палітоўску. Ягоная жонка таксама зь мясцовых літоўцаў.

Ён хваліць Лукашэнку за тое, што навёў у краіне парадак, і ня можа ўзгадаць прозвішча літоўскага презыдэнта. Аднак вяртаща ў Беларусь ён не зьбіраеца, бо ў «Літве большыя пэрспэктывы».

«Якая розніца, ці ты беларус, ці літовец? — кажа Петрыкас. — Помню, што маладымі, калі прыходзілі на танцы, то часта біліся гергуны з гудамі, але так жа паўсюль, а ня толькі ў нас».

Як ні крыйдна, але гэтые літоўскі астрavok у Гірах хутка зынікне з мапы Беларусі. Зынікне не праз асыміляцыю, яна Гірам ужо не пагражае, папросту вёска катастрофічна старэе. Ужо цяпер тут засталося ўсяго некалькі дзясяткаў чалавек, праз колькі дзесяцігодзідзяў тут банальная можа нікога не застацца.

Такі ж лёс, толькі, відаць, яшчэ хутчэй за Гіры, паўтораць і меншыя літоўскія вёскі, кшталту Гелюноў і Гудзенікаў.

Рымдзюны

З гэтага гледзішча колькасці насельніцтва Рымдзюны падаюцца куды больш пэрспэктыўнай вёскай. Тут ёсьць крама, пошта, ферма. Таксама — ся-

З размоваў тутэйшых беларускае вуха можа разабраць хіба толькі расейскі мат, якім мясцовыя жыхары шчодра перасыпаюць сваю мову.

Гергуны і гуды

Касьцёл у Гервятах — адзін з найвышэйших у Беларусі.

Працяг са старонкі 19.

рэдняя школа. Яна, дарэчы, літоўская, такіх толькі дзьве ў краіне, другая знаходзіцца ў Пелясе (Воранаўскі раён). Статус літоўскага мае і рымдзюнскі дзіцячы садок.

У Рымдзюнах вельмі акуратныя хаты. Адметная — практична ўсё з вэрандамі. У дварах нярэдка можна ўбачыць драўляныя скульптуры мядзьвядзяў, якія ў сваіх кіпцюрастых лапах надзеіна трymаюць бочакі зь мёдам. Традыцыя?

Практична ля кожнай хаты стаяць машыны зь літоўскімі нумарамі. На выходныя папрыяжджалі дзеці...

У 2001 годзе ў Рымдзюнах быў адкрыты Літоўскі культурна-адукатыўны цэнтар. У будаўніцтве і школы, і цэнтру фінансава дапамагала Літоўская Рэспубліка. Найбольшую дапамогу аказваў першы пасол Літвы ў Беларусі Аўгуліс Альфонсас, які таксама падаў з гэтых мясцінай.

Паразмаўляць з кім-не-

будзь у Літоўскім цэнтры не ўдалося: усё на замках. Ліпень — час адпачынкаў.

Спыняем машыну ля дома аднаго са старэйших жыхароў вёскі — Рамуальда Рамойца. Нас папярэджвалі, што дзядуля мае складаны характер і можа не пагадзіцца паразмаўляць для газеты, але перасыярогі былі марнімі.

Сп. Рамуальд адразу выклай свой пункт гледжання адносна таго, як літоўцы аказаліся ў межах сёньняшняй Беларусі. «Раней жа тут заўсёды Літва была, пасыля прыйшли палякі і забралі гэтыя землі сабе, пачалі вучыць, каб усё было папольску. У трывалыя гады прыйшли рускія, забралі сабе гэтыя землі, пачалі вучыць, каб усё было па-руску. Цяпер во ў Беларусі мы».

Сваю жыццёвую філязофію Рамуальд Рамойц выкладае нам на чысьцютай беларускай мове, але зь відавочным літоўскім акценцам. «Дома па-мясцовыму размаўляем. Ня ведаю, ці літоўская гэта, ці не, але нешта падобнае. Нас бела-

русы па сёняні герунамі называюць, бо лічаць, што мы не гаворым, а толькі «гергочам».

Жонка Рамуальда Марыя беларуска. Марыя расказвае, што сем гадоў не размаўляла па-літоўску, бо «саромелася», але пасыля пачала, так і гаворыць па сёняні.

Пытаюся, ці паказвае тут літоўскае тэлебачанье. Кажуць, што так, але яны яго не глядзяць. «Калі толькі сыпевыя якія вельмі харопшия паказваюць, то гляджу, а так мне Беларускага тэлебачанья хапае», — кажа Рамуальд Рамойц. Ён таксама любіць Лукашэнку. Кажа, што заўсёды галасаваў за яго, будзе галасаваць і надалей. «У нас уся вёска за Лукашэнку», — не бязгонару кажа дзядуля.

Дзесяці Рамуальда і Марыі Рамойц таксама жывуць у Вільні. Бацькі кажуць, што іх нашчадкі там «уладкаваныя па поўной праграме». Рамойці маюць беларускія пашпарты, толькі на перадапошнія старонцы, побач са штампам дазволу на выезд, стаіць іншы штамп:

«Нацыяльнасць — літвоўец».

Апошнім часам старымі часта выходитці наведаць Вільню. Каб зрабіць візу, трэба ехаць у літоўскае консульства ў Горадні, а гэта амаль 300 кіляметраў, ды яшчэ візу за адзін дзень ніхто ня зробіць, да Менску ездзіць было значна бліжэй. Дык некаторыя жыхары вёсак хітрасцю маюць два пашпарты — і літоўскі, і беларускі.

Пераканаўшыся, што літоўскасць у Рымдзюнах застаецца ўсур'ёз і надоўга, вырашаем скіравацца ў апошні пункт нашага падарожжа — Гервяты, найбуйнейшую зь мясцовых літоўскіх вёсак. Аднак Рамойц нас адразу папярэджвае, што асаблівай літоўскасці ў Гервятах мы цяпер ня знайдзем. «Там ужо папалам літоўцаў і астатніх. Калі Чарнобыль выбухнуў, то прывезылі туды нейкіх украінцаў, цяпер таксама ў гэты аграга-

Цэнтральную плошчу Гервятаў каталікі ператварылі ў французскі сад з скульптурамі.

Гергуны і гуды

Працяг са старонкі 20.

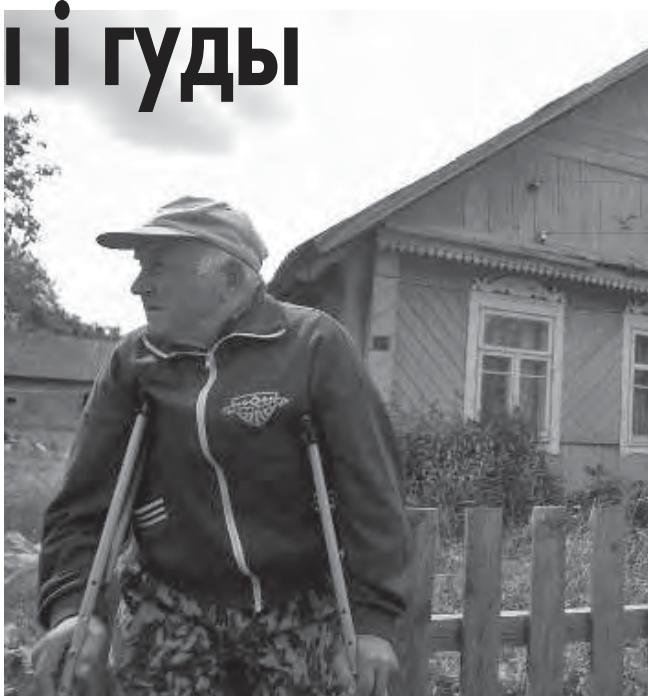
радок прывозяць з усяго свету», — кажа сп. Рамуальд.

Гервяты

Ужо здалёк добра бачныя шпілі гервяцкага касьцёлу, аднаго з найвышэйших у краіне.

Выгляд касьцёлу Святой Троіцы ўражвае. Да таго ж, касьцёл патанае ў зеляніне. Папросту нейкі эдэмскі сад.

Практычна адразу сустракаем чалавека, які і спрычніўся да гэтага хараства. Мужчыну завуць Віктар Ёдка, ён дапамагае мясцовому ксяндзу. Кажа, што практична ўсе кветкі і дрэўцы высаджваў сваімі рукамі, ніякай спеціяльнай адукцыі ён ня мае, аднак

усё прыжылося, у тым ліку і некаторыя экзатычныя віды расылін.

Перад касьцёлам жа раскінулася вялізная плошча, цэнтральная плошча мясця, ператвораная ў

французскі сад са скульптурамі. Сярод акуратна падстрыжанай травы пралеглі акуратныя дарожкі. Па пэрыметры расстаўленыя скульптуры апосталаў. Унізе надпісы на літоўскай

гаворцы «Piatrus», «Jakubu» і г.д.: Скульптуры набыць дапамаглі таксама літоўцы.

Віктар Ёдка кажа, што чатыры разы на тыдзень у касьцёле ладзяць літоўскія імши. Сам Ёдка не літовец, але «добра ўжо навучыўся разумець службы па-літоўску».

Не літовец і ксёндз Леанід Нісьцюк. Па паходжанні айцец Леанід беларус, але нарадзіўся ў Валагградзкай вобласці (Расея), служыў у флёце. Пасля адчую съвтарскае пакіканье, вучыўся ў Коўне, там і вывучыў літоўскую мову.

У касьцёл я патрапіў акурат у той момант, як там адбывалася вянчаныне. Мала-

«У нас уся вёска за Лукашэнку», — з гонарам кажа Рамуальд Рамойць.

дня — Аляксандар і Іна — мясцовыя беларусы, таму і абрац ксёндз служыць... па-польску. Беларускіх службаў у Гервятах яшчэ ніяма.

Пакуль праходзіць вянчаныне, выходжу на двор. На касцёльным цвінтары знаходзіцца пахаваныні роду Дамейкаў. Тых са-мых, зь якіх паходзіць славуты навуковец Ігнат Да-мейка.

Бабуля, што назірае праз плот за вясельнымі машынамі, прызнаеца, што не літойка і нават ня ведае літойскай мовы, хоць і пра-жыла тут усё жыцьцё. Літойцаў тут засталося добра, калі траціна, кажа. «Самі літойцы іхнюю мову не разумеюць», — съмяеца баба Ганна.

Праўда, наступны мой суразмоўца аказваеца ўсё ж літойцам. Яго завуць Мар'янам, асаблівага энту-

зязму ў размове ён не пра-яўляе. На маё пытаньне, ці ёсьць у Гервятах нейкія літойскія актыўісты, якія клапоцяцца пра старыя звычай і традыцыі, цікавяцца гісторыяй, дзед адказвае: «Усе мы тут актыўісты». А пасля раць ехаць у Рымдзюны, калі мы на-самрэч шукаем нейкай літойскасці, бо ў Гервятах мы яс мала знайдзем.

На звычайнай трасянцы гавораць у аграгарадзкім універсаме «Янтарны», што насупраць касцёлу.

І школы літойскай тутака ніяма. Таму паціху і асымілююцца, страчваюць нацыянальныя рыскі. Разам з тым, практычна ўсе карэнныя вяскоўцы працягваюць запісваць сваіх дзяцей у пашпартах менавіта літойцамі, бо бачаць для іх перспективу толькі ў суседнія краіне.

Фота Андрэя Лянкевіча

рэпартаж

Том «Беларусь: ні Эўропа, ні Расея»
зъмяшчае інтэрвю з трывцаццю беларускімі палітыкамі, журналистамі, дзеячамі культуры і мастацтва, праведзеныя ўвесну 2006 году ў Менску. Нашым суразмоўцам былі зададзеныя дзяевіцы пытаннія на тэму беларускай ідэнтычнасці, узаемнаў Беларусі з Расеяй і Эўрапейскім Звязам. У выніку паўстаў зборнік, у якім пададзеныя разнастайныя і часам супяречлівыя меркаваныні на вызначаную тэму.

Даслаўшы замову з пазначэннем вашага імя, імя па бацьку і прозывішча, а таксама дакладнага адресу на адрас 220018, Менск, а/с 3, вы атрымаце кніжку бясплатна. Просьба пазначаць мову, на якой замаўляеца выданье: расейскую ці беларускую.

Вольга Абрамава,
Святлана Алексіевіч,
Яўген Бабосаў, Анжаліка
Борыс, Ірына Бугрова,
Генадзь Бураўкін, Але́сь
Бяляцкі, Аляксандар
Вайтовіч, Андрэй
Вардамацкі, Вінцук
Вячорка, Павал Данейка,
Андрэй Дынко, Святлана Калінкіна,
Сяргей Калякін, Кася
Камоцкая, Сяргей
Касцян, Вячаслаў Кебіч,
Анатоль Лябедзька,
Васіль Лявонаў, Жанна
Літвіна, Алег Манаеў,
Аляксандар Мілінкевіч,
Анатоль Міхайлаў, Але́сь
Міхалевіч, Тацяна
Процька, Андрэй
Саньнікаў, Уладзімер
Улаховіч, Валеры
Фралоў, Станіслаў
Шушкевіч, Усевалад
Янчэўскі.

Беларусь: ні Эўропа, ні Расея. Меркаваныні беларускіх эліт.
Варшава: Выдавецства «ARCHE», 2006.

Беларусь дазволіла сабе дапамагчы: урад ухваліў новыя праекты TACIC

Урад Беларусі ўхваліў шэраг мерапрыемстваў міжнароднай тэхнічнай дапамогі Эўразіязу. Сярод зацверджаных — праекты Рэгіянальнай праграмы дзеяньняў TACIC на 2006 год — такое паведамленне непрайшло ў СМІ. Чытатч, пэўна, мог бы заблыцца як так, калі на календары ўжо падзеньню 2007-ы, а ўхваленія праекты за мінулы год. Насамрэч, гэта азначае, што рэгіянальная праграма была ўхваленая ў 2006 годзе і прадугледжвае рэалізацыю шэрагу праектаў, якія пачынаюцца ў 2007 годзе. Акрамя ўсяго, усе праекты рэгіструе ўрад, і працэдура рэгістарцыі займае багата часу.

Што ўхвалена

Праект «Спрыяйнне рэалізацыі Кіёцкага пратаколу». Праект важны як для Беларусі, так і для краін-суседзяў. Ягоная мэта — развязацца тэхнічнага, інстытуцыйнага і чалавечага патэнцыялу ў Беларусі і ва Украіне для правядзення маніторынгу выкідаў парниковых газаў паводле міжнародных стандартоў. І, пры неабход-

насці, выкарыстаныя адпрацаваных у Эўропе мэханізмай для зъмяншэння гэтых выкідаў.

Другі ўхвалены праект распрацоўваецца ў рамках Эўрапейскай ініцыятывы па демакратіі і правах чалавека і называецца «Інфармацийна-мэтадычны цэнтар праблем сям'і». Вядзенца прастварэнне цэнтру, які падтрымлівае рэалізацыю правоў дзяцей на адукцыю, у прыватнасці, дапамогу для ўключэння ў адукаваныя працэс дзяцей з асаблівасцямі развязвіцца.

Трэці праект — «Аднаўленне тэрыторый, што пацярпелі ў выніку аваріі на ЧАЭС, з выкарыстаннем новых экалагічных тэхналёгій» — будзе рэалізоўвацца ў рамках міжнароднай праграмы рэабілітацыі за-

бруджаных тэрыторый CORE. Фактычна, ён прадугледжвае ўядзенне новых тэхналёгій на ўзроўні прыватных падсобных гаспадарак, якія дазволяюць сельскім жыхарам атрымліваць чистую прадукцыю з найбольшым эканамічным эфектам. Праект гэты павінен быў пачацца значна раней, але сваю ролю адыгралі цяжкасці зь яго дзяржаўнай рэгістрацыяй.

Дзяржава, нагадаем, рэгіструе кожны праект. Часам працэдура настолкі зацягваеца, што Эўракамісія вымушана частку праектаў спыніць альбо спыніць фінансаваныне, бо крайнія тэрміны для пачатку рэалізацыі ўжо вычарпаныя. Больш за палову праектаў, якія Эўракамісія плянавала рэалізаваць у рамках CORE (на суму звыш мільёнаў ўродаў) адмененыя з-за неўыканання тэрмінаў. На дадзеным этапе Эўракамісія рыхтуеца да рэалізацыі новага праекту сумесна з Праграмай Развіцця ААН (UNDP), якая таксама ажыццяўляе постчарноўскую дапамогу.

Яшчэ два праекты (частка праграмы транспамежнага супрацоўніцтва і добрасуседства, накіраваныя на павелічэнне дынамізму ў

каапераціі паміж памежнымі рэгіёнамі ЭЗ і Беларусі) — «Стварэнніе беларуска-латвійскага супрацоўніцтва ў сэктары дзіцячай паліатыўнай дапамогі» і «Мастацтва бяз межаў — папулярызацыя памежнай культурнай індустрыі праз мастацтва Марка Шагала і Марка Роткі».

Даведка

Эўразія зъяўляеца буйнейшым донарам тэхнічнай дапамогі для Беларусі, якім аказваеца прац Таксама паддержыкаў тэхнічнага спрыяйння краінам СНД (TACIC). За гады дзеяньня TACIC у Беларусі рэалізавана 320 праектаў на суму каля 204 млн ўродаў, альбо больш за 40 адсоткаў ад усёй замежнай тэхнічнай дапамогі, што паступіла ў краіну з 1991 году.

Штогод у сярэднім Беларусь атрымлівае ад Эўразіязу ў рамках TACIC тэхнічнай дапамогі на 15 мільёнаў ўродаў.

Рэспубліка Беларусь таксама ўдзельнічае ў рэалізацыі трох праграм добрачысленства ЭЗ: «Польша-Украіна-Беларусь», «Латвія-Літва-Беларусь» і «Рэгіён Балтыйскага мора».

Са студзенем гэтага году замест TACIC пачынае дзеяніца новы мэханізм — праграмы добрасуседства і партнэрства.

Дадзеная публікацыя падрыхтавана пры спрыяйнні Эўразіязу і не абавязкова адлюстроўвае афіцыйны пункт гледжаньня ЭЗ.
Па дадатковую інформацыю звязтайцца на сайт www.delblr.ec.europa.eu

Каранацыя ў Гудагаі

Святы абрэз Маці Божай Гудагайскай шануюць ад 15 стагодзьдзя, калі невялікая выява Марыі была знайдзеная ў Ашмянскай пушчы. Яна пачала прыцягваць шматлікіх людзей, якія прыходзілі ў гэтае месца, каб памаліцца аб Божых ласках.

Ад пачатку 1990-х У Гудагай вярнуліся кармліты босыя, якім раней належала касцьцёл. Яны і аднавілі традыцыю Гудагайскага фэсту. З кожным годам сюды прыходзіць усё болей і болей людзей: калі мінулья гады ўсе набажанствы праходзілі ў самім касцьцёле, то сёлета насупраць храму, на адкрытым паветры, зрабілі вялікі амбон, на якім было напісаны: «Табе, Маш! аддаём наш лёс».

У гэтым годзе фэст быў найбольш масавым, па розных падліках у ім узяло ўдзел ад 5 да 10 тысяч чалавек. Пілігримы прыехалі зь Нясвіжу, Віцебску, Менску, нават з Гомелю. Былі госьці зь Літвы, Латвії, Польшчы, Італіі, Рәсей. На фэст зъехалася каля 60 ксяндзоў і манахаў. Была дэлегацыя ад грэка-каталикоў, якую ўзначальваў айцец Андрэй Крот.

Цяпэр ксяндзамі ў Гудагаі палякі, але яны зацята трymаюцца беларускасыці. Практычна ўсе набажэнствы сёлета на фэсьце праходзілі па-беларуску, толькі частка сынёваў была па-польску. Падчас дзённай імшы ў суботу ксёндз звяяртадуўся да Маткі Божай: «Ніколі не пакідай нас, нават калі мы пакінем Цябе».

Прыкладна а 20-й, калі скончылася імша, съятары заклікалі лодзей моўчкі маліца ў касыцёле. У гэты самы час пачалі падыходзіць пілігрымы з размешчаных паблізу населеных пунктаў — Солаў, Ашмянаў, Смургоняў. Разам з ксяндзамі і кірыкамі, ішла моладзь. Сыявалі пад гітару беларускія рэлігійныя песні, гукала «На Беларусі Бог жыве! Жы-ве! Жы-ве!» Толькі астравецкая пілігрымка сыявала па-польску. Усіх паломнікаў на парозе касыцёлу сустракаў пррабашт Казімер Мараўскі, ён, відавочна, радаваўся кожнаму госьцю.

Пасыль малітвы ў касцёле пілігрымы разбівалі намёты. Мясцовыя жыхары таксама прымалі гасцей, хто колькі мог, ніхто не адмаўляў.

За гадзіну да поўначы пачалася свята імшы, якая вялася па-беларуску і дублявалася па-польску. Імшы была ў касьцёле, але ўсе жадаючыя не магілі там зъмясцыцца, столькі было людзей. Частка слухала службу праз калёнкі на дварэ.

Прапрэсія са сувечкамі затрымлівалася: спазыняўся ксёндз-генэрал ордуну кармэлітаў босых Люіс Арэстэгій Гамбоа, які толькі прыехаў з Ватыкану. За гэты час ксяндзы спавядалі вернікаў.

Толькі праця пятыцаць-дваццаць хвілінаў пасля поўначы пачалася працэсія. Паперадзе калёны чацьвёрта ксяндзоў несылі абрэз, съследам за імі са съвечкамі ў руках ішлі вернікі. Уласна на працэсіі было каля 2—3 тысяч чалавек. Працэсія накіравалася ня толькі вакол касыцёлу, як мінулыя гады, але і ўпершыню вакол блізкіх могілак, каб «паказаць продкам нашу веру».

Дарога, якой ішлі людзі, да канца не заасфальтавана, часам даводзілася пераскокваць камяні і ямы, але падаецца, што і гэтыя дробязі хутка тут будуць вырашаныя.

Ксёндз-генэрал Люіс Арэстэгій Гамбоа быў уражаны ўсім, што адбывалася ў Гудагай. Генэрал кармэлітаў гаварыў пашыпанску, аднак ягоныя слова адразу перакладаліся на беларускую.

У нядзелю ў Гудагай прыехалі біскупы ўсіх беларускіх дыяцэзій, у тым ліку кардинал Казімер Сьвёнтақ, быў апостальскі нунцый Марцін Відавіч. Яшчэ перад пачаткам гаміліі на цудоўнай беларускай мове выступіў арцыбіскуп маскоўскі Тадэвуш Кандрусеўіч, ён адзначыў, што сваю вядомасць ён заслужыў менавіта ў гэтых мясыцах.

У адрозненіне ад Будслаўскага фэсту, Гудагайскі наведваюць і прадстаўнікі ўлады. У другі дзень з амбону выступаў старшыня Гараадзенскага аблвыканкаму Ўладзімер Саўчанка, які гаварыў пра то, наколькі важны гэты фэст для адроджэння духоўнай спадчыны нашай краіны. Быў зачытана ліст ад упаўнаважанага па спраўах рэлігіі і нацыянальнасьці ў Леаніда Гулякі. Не абмінуў фэст і старшыня астрэвецкага райвыканкаму Кавалько.

Казімер Сьвёнтақ адзначаў, што да ўсіх каранаваных у Беларусі аброзоў ён мае непасрэднае дачыненіне. Кульмінцый фэсту стала сама каранацыя абразу Маці Божай Шкаплернай Папскай

Каронаі. Грошы на золата для дзвіюх каронаў (адна — для Панны, другая — маленъкаму Езусу) зьбіралі местачкоўцы, рабілі кароны польская ювеліры, а асьвяціў Папа Рымскі.

Кароны вынеслы высьвечаныя ў ма-
нахі-кармэліты родныя брат і сястра. Як
толькі адбылася каранацыя, загучай
сьпей «Сальвэ рэгіна», які выконваў хор
менскага Чырвонага касцёлу. На роз-

ных мовах (беларускай, польскай, літоў-
скай, расейскай, латыні) прагучала мал-
ітва бласлаўлення.

Дзесяці а трэцій пробашч касцёлу
ксёндз Казімер Мараўскі падзякаў ўсім,
хто сабраўся ў Гудагай, а таксама заклікаў
прыяжджаць на наступныя гады.

Зыміцер Панкавец,
фота Андрэя Лянкевіча
Гудагай – Менск

Фэстывалю вярнулі «Малітву»

Пра фэст духоўнай музыкі «Магутны Божа» з Магілёва піша Міхась Булавацкі.

Амаль адначасова зь віцебскім «Славянскім базарам» у Магілёве прыйшоў XV фэстываль духоўнай музыкі «Магутны Божа». Разнастайная дзеяцідзённая праграма папоўнілася нават некаторымі съвецкімі элемэнтамі. Фурор выклікалі «Віртуозы Масквы», якія пад кіраўніцтвам Г.Гараніна сыграли і некалькі джазовых кампазыцій, моладзевы аркестар з гораду Асыці (Італія) і яго саліст з чароўным голасам Мікелянджала Пэніна; тэатр беларускай драматургіі зь Менску з рок-опэрай «Адвечная песня».

«Віртуозы» наведалі Магілёў ужо другі раз. Першы раз, некалькі гадоў таму, маэстра Сыпівакоў адгукнуўся на цёплую просьбу аднакурсніка У.Браілоўскага, тагачаснага дырэктара Магілёўскай філярмоніі і ініцыятара «Залатога шляхера», і прывёз у Магілёў сваю группу з багатай канцэртнай праграмай. Цяпер У.Браілоўскі адбывае тэрмін у месцах ня дужа аддаленых, і, можа, з гэтай прычыны сам Сыпівакоў не прыехаў.

На адкрыцці фэстывалю мэр Магілёва В.Шорыкаў аддаў належнае ініцыятарам і ранейшым яго арганізатарам, адзначыўши добрым словамі граматай гарвыканкаму тагачаснага ксяндза Ўладзіслава Бліна ды іншых дзеячаў, што зрабілі істотны ўнёсак у фэстыval.

Асабліва прыемна было глядзець, як сказаць добрае слова фэстывалю на сцену падымаяцца поруч япіскап Сафроній і прадстаўнікі Ватыкану. Фэстыval, ініцыяваны Касцёлам, праваслаўная Царква напачатку сустрэла нядобраўчліва, і працяглы час праваслаўныя святыя на фэстывалі не паказваліся. Прыйемна ўразіла і дэпутат палаты Наталья Аўдзееў: яна пудоўна прасыпала купалаўскую «Малітву»:

«Я буду маліцца і сэрцам, і думамі,
Распытаю буду маліцца душой,
Каб чорныя долі зь мяцеліцаў шумамі
Ўжо больш не шалелі над роднай зямлёй...»

Гадоў сем-восем таму яна, будучы чыноўніцай гарвыканкаму, на вячэрніх моладзевых тусоўках такога ж фэстыvalю ганялася за хлопцамі і дзяўчатаў, спрабуючы адабраць у іх бел-чырвона-белыя сцяжкі. Нешта мяняецца, калі яна запе-

ла сваім прыгожым голасам пра расыпяту душу.

Але галоўны сымбал і гонар фэстыvalю — «Малітва» Н.Арсеньевай і М.Равенскага.

На адным зь першых фэстыvalяў «Магутны Божа» мяне бязымерна ўсхавлявала і ўразіла гэтая дзея, калі пад канец яго ўрачыстага адкрыцця на сцэну выйшлі ўсе хоры, усе сыпевакі і музыкі, якія адкрывалі фэстыval, хто не зъмісьціўся на сцэне — пайшлі ў праходы залі і нават на балькон, і пад уладарна-велічным кіраваньнем Уладзімера Роўды ўся зала засыпала «Магутны Божа! Уладар

сусьветаў, вялікіх сонцаў і сэрц малых! Над Беларусій, ціхай і ветлай рассып праменны свае хвалы...» З гледачоў сыпявалі тады нямногія, слоў ня ведалі. Але сыпявалі харавыя калектывы і сыпевакі ня толькі з Беларусі, сыпявалі польскія, расейскія, украінскія хоры (калі й вывучыць пасыпелі!) і гімн-малітва гучала так, што Бог яе ня мог не пачуць. Больш такога супольнага ўрачыстага сыпівання «Малітвы» мне чуць не даводзілася, але, тым ня менш, яна велічна гучыць кожны раз пры адкрыцці і закрыцці фэсту.

Калі фэстыvalь узяў пад патранаж гарвыканкам, была спроба адмовіцца ад «Малітвы». Напачатку паспрабавалі замяніць жывое сыпіванье «фанэрным». Так, аднойчы фэстыval закрывалі пад тэхнічнае гучаныне мэлёдый М.Равенскага бяз слоў Н.Арсеньевай. Гледачы зьдзіўлена пераглядваліся, нарэшце адзін не ўтрымаўся і закрычаў «Ро́йду на сцéну!» Яго спрабавалі супакоіць, але ён гучным голасам паўтараў, перакрыквачы «фанэр»: «Ро́йду на сцéну!!! Ро́йду на сцéну!!!» Па заканчэнні фэстыvalю ў гарвыканкам пайшлі лісты з патрабаваныя вярнуць «Малітву» фэстыvalю. І «Малітву» вярнулі.

Вось і на гэты раз, калі на сцэну выйшлі розныя харавыя калектывы, і вядучая запрасіла маэстра Ро́йду, уся зала ўстала і тро разы прасыпала «Малітву». Закрываліся фэстыval пад тую ж «Малітву», толькі ўжо ў выкананні Магілёўскай гарадзкой капэлы пад кіраўніцтвам Сяргея Лішчэнкі. Фэстыval да памагае вярнуць Бога ў душы людзей. Мо тым і ўратуемся...

Магілёў

КАЛЯНДАР

Жнівень

6 — 50 гадоў таму (1957) нарадзіўся тэатральны рэжысэр Мікалай Пінігін.

7 — 75 гадоў з дня нараджэння Адама Мальдзіса, літаратуразнаўца, крытыка, празаіка, публіцыста, грамадзкага дзеяча (1932).

15 — Прачыстая (Спленъне) у каталікоў.

15 — 625 гадоў таму (1382) у Крэве быў задушаны Кейстут, вялікі князь літоўскі.

19 — Яблычны Спас у праваслаўных.

28 — Прачыстая (Спленъне) у праваслаўных.

29 — 375 гадоў таму нарадзіўся ангельскі філёзаф Джон Лок.

У Нью-Ёрку пахавалі паліцыята Цімашэнку — ураджэнца Беларусі

На Мараўскіх могілках у Стэйтан-Айлендзе адбылося пахаванье 23-гадовага паліцыята, ураджэнца Бабруйску, Расэла (Руслана) Цімашэнкі. 9 ліпеня Расэл спрабаваў спыніць машыну са злачынцамі, аднак быў расстраліны ў твар.

«Гэта ўжо дзяявіты выпадак у час майго знаходжання на пасадзе мэра, калі злачынцы забіваюць паліцыята. Я зраблю ўсё, каб у часе маёй далейшай працы не адбылося дзясятага пахаванья», — сказаў мэр Нью-Ёрку Майл Блумбэрг.

Імёны забойцаў былі аўяўлены ў акружным судзе. Гэта афраамерыканцы Дэктэр Бостык, Роберт Эліс і Лі Вудз, якія належаць да адной з крымінальных груповак.

На разывітаныне з Расэлам прыйшлі сотні ўдзячных яму жыхароў Нью-Ёрку.

Упершыню перамаглі кіпрыётаў

Напярэдадні другога матчу першага кваліфікацыйнага раўнду Лігі чэмпёнаў практычна ніхто не прагназаваў перамогі барысаўскага БАТЭ. Аднак упершыню ў гісторыі супрацьстаяння каманду ўз Беларусі і Кіпру перамаглі нашы суайчыннікі: 3:0. У наступным раўнду Лігі чэмпёнаў найхутчэй супернікам БАТЭ будзе клуб «Хафнаф’ёрдзюр» з

далёкай Ісьляндый. Барысаўцам пашанцавала — ёсьць рэальная магчымасць прайсці далей.

190 чалавек заразіліся цэркарыйёзам на Нарачы

Гэтае захворванье харектэрнае для Нарачы (на **фота справа**), бо там шмат вадаплаўнага птаства. У памёце яго і размнажаюцца лічынкі цэркарыйёу. Яны жывуць у ципле, на мелкай вадзе. Гадуюцца на малюсках. Хвароба не пагражае жыццю чалавека, бо цэркарыйі пад скурай гінуць. Але ж месцы, куды яны пранікаюць, съярбяць. Каб не захварэць, мусова адразу пасыль плаваньня прымаць душ.

Навукоўцы з БДУ разгадалі мову насякомых

На лясным масіве, у спэцыяльнай разьвешаных плястыковых пастках ляжалі шкоднікі лясоў, што патрапілі туды, — шаўкапрады. Усе выключна мужчынскага полу. Яны ляцелі на прызыўны пах самак свайго віду. Тоё, што шаўкапрады прынялі за сигнал для знаёмства, было ня што іншае, як пах сынтэзаванага ў лябараторыі хімфаку БДУ фэрамону.

Цяпер праходзяць выпрабаваныні фэрамонныя прэпараты для барапцьбы з сасновым шаўкапрадам і пілішчыкамі.

I ў Лідзе пабудуюць лядовы палац

Лядовы палац паўстане на вуліцы Качана паміж рынкам «Старт» і былой будынкай завода «Ізатрон». Ён будзе разылчаны на 1200 месцаў.

У Беларусі знайшлі свой Стоўнхендж

Знойдзена паблізу ад Воршы (Віцебская

АНДРЭЙ ПЯНКЕВІЧ

вобласць) каменнае збудаванье можа быць стара даўняй абсэрваторыяй або капітчам, лічаць удзельнікі першай навуковай экспедыцыі ва ўрочышчы Купа, арганізаванай Інстытутам гісторыі АН. Узначальваў экспедыцыю кандыдат гітарычных навук Эдвард Зайкоўскі.

На схіле берагу Дняпра дасыледчыкі знайшлі каля 40 валунуў. У цэнтры комплексу ўзвышаецца вялікі камень дыямэтрам каля двух метраў. Астатнія дыямэтрамі 0,6-0,9 метра ствараюць вакол яго два колцы.

У Парыжы дапыталі былога презыдэнта

Былы презыдэнт Францы Жак Шырак быў выкліканы на допыт у сувязі са скандалам вакол фінансаваньня Кансэрватыўнай партыі падчас яго знаходжання на пасадзе мэра Парыжу.

Гаворка ідзе пра незаконныя выплаты сябрам партыі ў гэты пэрыяд. 12 году часе презыдэнцтва Шырак карыстаўся імунітэтам і ня мог быць дапытаным.

Рэфэрэндум аб сіесьце

Нацыянальная выбарчая камісія Вугоршчыны ўхваліла ідзю рэфэрэндуму пра ўядзенне ў краіне сцэты (паабедзеннага адпачынку). Ініцыятыўная група павінна сабраць 200 тыс. подпісаў. Ініцыятыўная група таксама пропаноўвала закон пра тое, што рэстараны павінныя бясплатна наліваць піві ў сылеку. Але Цэнтарвыбаркам ідзю заваліў. З 1989 г. у Вугоршчыне былі праведзеныя толькі два рэфэрэндумы — пра ўступленне ў НАТО і ЭЗ.

Зыміцер Панкавец, МБ;
паводле Радыё Свабода,
BBC, gazeta.ru, «Звязда»,
Радыё Рацыя, БелаПАН

ЛЕДІМ разам!

Сёньня будзем ляпіць сълімака.

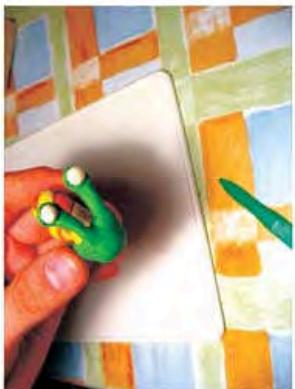

Спачатку зълепім цела сълімака зъ зялёнага плястыліну.

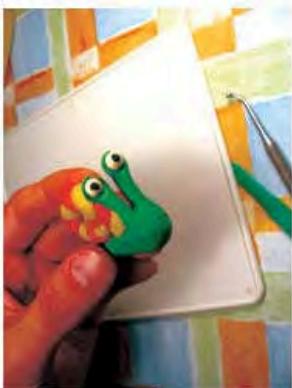
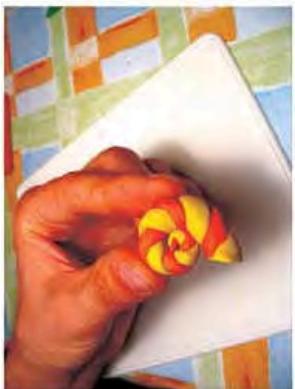
Потым возьмем кавалак жоўтага ды аранжавага плястыліну і скатаем дзьве кілбаскі, завостраныя з аднаго боку.

Скруцім кілбаскі разам, нібыта касічку.

<http://www.tanakaland.org>

Згорнем касічку, каб атрымалася ракавінка. Скатаем зъ белага плястылу шарыкі-вочкі.

Згорнем касічку, каб атрымалася ракавінка. Скатаем зъ белага плястылу шарыкі-вочкі.

Зробім з плястылу маленечкую кілбаску-роцік.

Атрымаўся
вясёлы
сълімак!

Прылепім ручкі.

Капітан Танака®

НІНА МАЦЯШ

ПАКУТНІЦА

(З цыклу «Людзі майго жыцьця»)

Нэрвы не пад скураю — паўзьверх...
Выбухаеш ад любога дотыку.
Нават спачувальны рух настурч
азываеца ў табе нясыцерпам.

Шчырая, —
цяпер ты за прытворства!

Добрая, —
цяпер за чэртвасьць ты!

Ашуканая ў найлепшых марах, —
мучысься і мучыш падазрэннем.

Бачысься сама сабе ахвярай, —
а пакутуюць усе навокал.

Поўная спагаднае любові, —
паўстаеш ужо й супроць яе!..

Што ж гэта, жыцьцё, ты робіш з намі?..

Што з жыцьцём сваім мы робім самі?..

У 2007 годзе, годзе 125-
годзьдзя Купалы і Коласа,
«НН» штонумар друкуе творы
беларускіх паэтаў. У
ранейшых нумарах пабачылі
съвет творы Генадзя
Бураўкіна, Андруся
Храпавіцкага, Юрася
Пацюпы, Міхала
Анэмпадыстава, Сяргея
Прылуцкага, Сяргея Сыса,
Алеся Макрацова ды іншых
аўтараў. Чакаем Вашых
твораў.

ЗЬБЯРЫ КНІГАРНЮ «НАША НІВА»

Паветраны шар

У кнігу ўвайшлі найлепшыя мужчынскія апавяданьні 1991 — 2007 гадоў у выбарцы
«Нашай Ніве». Гэта апавяданні Вячаслава Адамчыка, Аляксандра Апона, Арцёма
Арашонка, Уладзімера Арлова, Ігара Бабкова, Аляксея Бацюкова, Васіля Быкава,
Лявона Вольскага, Адама Глёбуса, Леаніда Маракова, Сяргея Мацёрага, Вінцэя
Мудрова, Уладзімера Някляева, Сержку Сокалава, Сяргея Шыдлоўскага і іншых —
усыго 30 аўтараў.

Паветраны шар: беларускае
мужчынскае апавяданьне / Вячаслаў
Адамчык, Аляксандар Апон, Арцём
Арашонак і інш. Вільня: Інстытут
беларусістыкі, 2007. — 334 с. (Кнігарня
«Наша Ніва»)

ш у к а й ц е ў кні гарн я х і ў незалежных распа ўсю дніка ў

Менск, якога няма

Апошні тýдзень — да 31 ліпеня — у Галерэі Шчамялёва (пр. Ракаўскага, 49) працуе выставка «Менск, якога няма», прысвяченая гісторыі стварэння аблічча сучаснага Менску. Менск паваенны, Менск адноўлены — у творах жывапісу і графікі Сяргея Каткова, Івана Дмухайлы, Генрыха Ціхановіча, Міхаіла Даўгялы, Уладзімера Стэльмача, Барыса Гераўкера...

КАНЦЭРТЫ

Добрая мысль

І жніўня ў фальварку «Добрая мысль» (бул. Магілёўская, 12) адбудзеца канцэрт музыкі і выкананіцы Сяргея Дальчаніна. Пачатак а 19-й. Т.: Т.: 8-029-660-40-20, 769-64-59

Сандалі на лета

У клубе «Графіці» працягваецца міні-фест пад закрытым небам «Сандалі на лета». 26 ліпеня Сяргей Пукст і Міхей «Сып» зайграюць трэш. 27 ліпеня — блузавы дзень. Будуць Cross.B.Band і спэцыяльны госьць. Замова месцаў і даведкі: 17-999-18, 77-999-18, (029) 278-32-

16. Адрас: зав. Калініна, 16.

ВЫСТАВА

Зоя Луцэвіч

У клубе «Ілюм» (пр. Незалежнасці, 25) працуе выставка карцін Зоі Луцэвіч. Творы Зоі Луцэвіч выстаўляліся на толькі ў Беларусі, але

і ў Pacei, Баўгарыі, краінах Балтыі, Польшчы, Нямеччыне, Аўстрый, ЗША. Кожная яе выставка карыстается нязменным поспехам і не-прыхаванай цікавасцю сярод аматараў жывапісу. Цяпер лепшыя працы маставік здолею паглядзець і ацаніць кожны наведальнік «ілюму».

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

«Гары Потэр і Ордэн Фэнікса». Казачныя падпольшчыкі супраць цёмных сілаў

У новай карціне паводле раману Джоан Роўлінг — суворыя прыгоды, пасталелыя героі — ... і беларускія рэаліі.

Гары Потэр і Ордэн Фэнікса
(Harry Potter and the Order of the Phoenix)

Вялікабрытанія — ЗША, каліяровы, 138 хв.

Рэжысэр: Дэйвід Етс

Ролі выконваюць: Дэнніэл Рэдкліф, Руперт Грын, Эма Уотсан, Імельда Стойнтан, Эвана Лінч, Ралф Файнз, Гары Олдмэн, Аллан Рыкмен, Хелена Бонэм-Картэр, Робэрт Гардзі, Эма Томпсан

Жанр: Фантазійна-казачныя прыгоды паводле аднайменнай кнігі Джоан Роўлінг

Адзнака: 6,5 (з 10)

Гары Потэра абвінавачваюць у хлусьні. У

Міністэрстве магіі ня вераць, што Цёмны Лорд вярнуўся. Міністар Фадж (Робэрт Гардзі) засылае ў чарадзейную школу Хогвардз салодкагалосую Далорэс Амбрыдж (Імельда Стойнтан), якая пільнуе, каб школа адпавядала дэяржаўнай ідэалёгіі. Бюрократка Амбрыдж распускае ўсе вучнёўскія гурткі, уводзіць паліцэйскі рэжым і забараняе свабодныя думкі.

Але наступерак перашкодам Гары Потэр арганізуе атрад, дзе школьнікі вучачца абараніцца ад злыkh сілаў. Неўзабаве ім прыйдзецца сутыкніцца з бандай Валяндэмортa...

Карціна малавядомага Дэйвіда Етса пазбаўленая змрочна-іранічных інтанацый Аль-фонса Куарона («Гары Потэр і вязень Азкабану»). Яна далёкая й ад камічнай казачнасці Крыса Каламбуса (першая частка Потэра). Пятая сэрыя — гэта Высокая Фабрыка, дзе кожны складнік фільму вывераны на канве-

ры (вынікі настолькі спадабаліся прадусарам, што Етса запрасілі на наступную сэрыю).

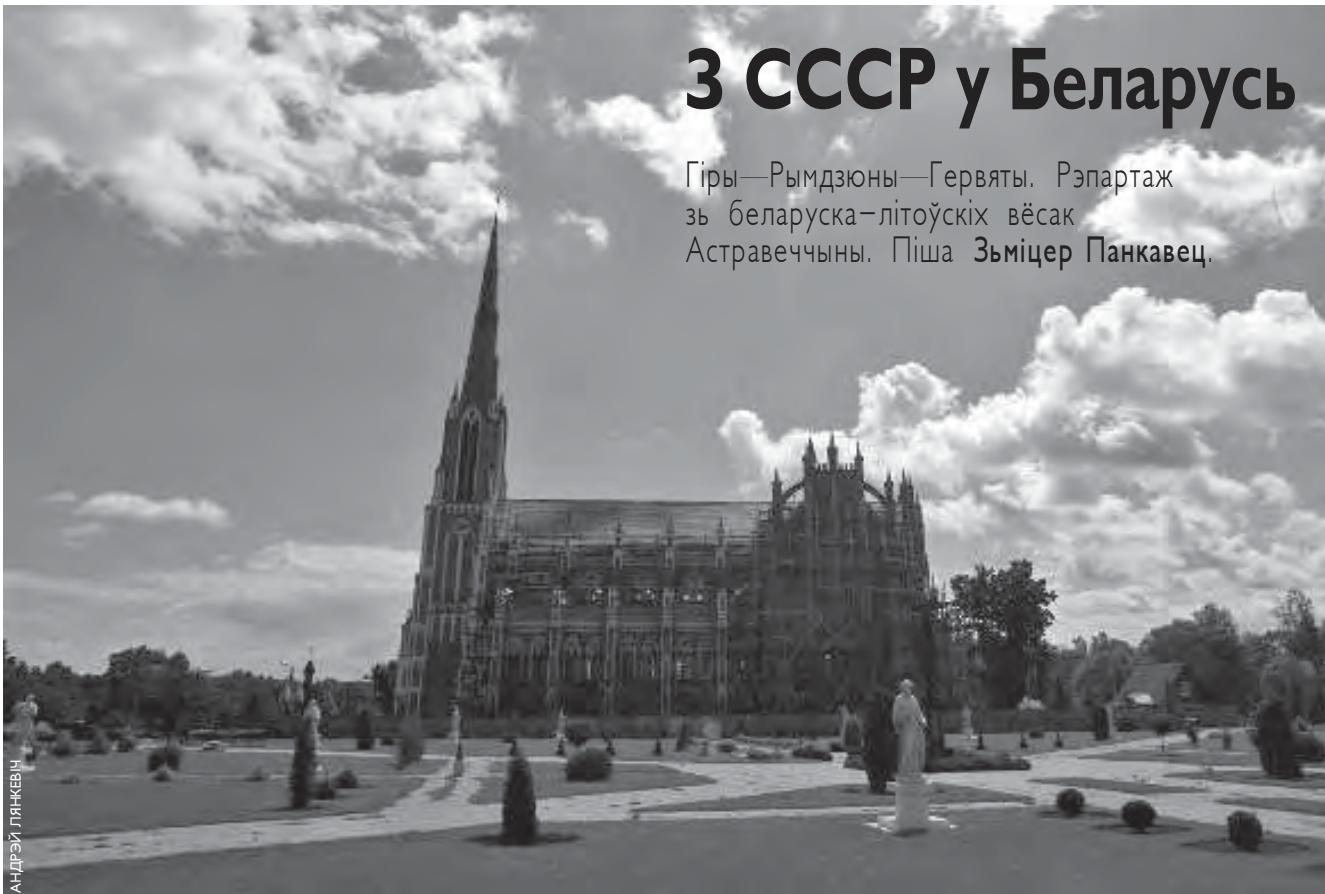
Карціна багатая на трапныя акторскія жэсты. Грымаса прафэсара Снэйпа (Алан Рыкман), трагічны позір Гары Олдмэнна, задумлівасць Луны Лавгуд (Эвана Лінч). А грэцкай гістэрыкі Хелены Бонэм-Картэр, якая зьяўляецца ў кадры на некалькіх хвіляў, заўбіць немагчыма. Што да Імельды Стойнтан, то створаны ёю вобраз ціхмяна-злоснай сыцерви — нат пераўходзіць кніжны арыгінал.

Ашаламляльныя дэкарацыі, бойка ў Міністэрстве магіі — карціне хапае адмысловых эфектаў, але акцэнт зроблены на псыхалігічных момантах. Героі сталеюць — і цяпер ужо самастойна, без аглядкі на дарослыя, ідуць на двубой са злом.

Калі выйшла пятая кніга пра Гары Потэра, вучні забароненага Беларускага ліцэю пісалі Джоан Роўлінг, што гэта кніга — пра іх. Цяпер на экране мы бачым аўтарытарнае глупства, «ідэоліягу», страх, які скоўвае душу, — і непазыбжную перамогу дабра над злом.

Перамога гэтая дaeцца цяжка (маленькіх дзяцей у кінатэатар лепей ня браць — зыг-каюцца); але хто сказаў, што казка — толькі намёк?

Андрэй Расінскі

АНДРЭЙ ДЫНКЕВІЧ

З СССР у Беларусь

Гіры—Рымдзюны—Гервяты. Рэпартаж
зь беларуска-літоўскіх вёсак
Астравеччыны. Піша Зыміцер Панкавец.

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМІ

З-пад Лукомля Магілёўскай губ. Адзін мужык падвоеў з кірмаша мужыка з суседній вёсکі. Хадзіла чутка, што той сусед — «дэмакрат». Як яны ехалі цераз лес, сустрэлі іх стражнікі і патрэбавалі, каб наш мужык ссадзіў з воза таго «дэмакрата» і сам баржджэй ехаў. Той перапалахадзіў і, аддаўшы стражнікам «дэмакрата», давай сам «кратаваць душу», як казаў прыехаўшы дахаты. А стражнікі так памялі таго «дэмакрата», што ён калі і паправіца, то, небарака, навек астанецца калекаю, бо яму саўсім вывярнулі руку і нагу. Цяпер тут кожны мужык жыве ў страху.

Тутайши.

«Наша Ніва». №27. 1907

А ты падпішыся!

Каб рэгулярна атрымліваць «Нашу Ніву»,
проста падпішыце дамову. Дэталі — старонка 17.

Віншуем Сямёна
і Тацяну Печанкоў
з шлюбам!
Шчасця і каханьяня!
Нашаніўцы

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ВІТАНЬНІ

Віншуем шаноўную Алу Міхайлайну Ходан з 70-гадовым Юбліеем! Здароўя, доўгіх гадоў жыцця і божай ласкі Вам. Вялікі дзякую за працу «Беларускай хаткі», за любоў і шырока адданасць беларускаму слову. Жыве Беларусь! Сябры «беларускай хаткі»

ШПАЦЫРЫ

Ад 18 гадзінай шточацьвер ў Віцебску беларускамоўныя шпацыры ў навакольні Дабравешчанскае царквы.

КНІГІ

Абмен культуралагічнай інфармацыяй, кнігамі. Дашлою сілі прапаноў. Канфэрэнцыі, літаратурныя вечарыны, выдавецкія праекты. Ад Вас — капэрта са зваротным адрасам. А/с 195, 220030, Менск. aleksnigi@mail.ru

ПРАЦА

Дзяўчына-філялягіня шукае любую працу, звязаную з тэкстамі. Вялікі волыт працы. Т.: 174-98-91

СПАЧУВАНЬНІ

Спачуванні Эмітру Саўку ў сувязі з ягоным горам — съмерцю бацкі — праз спіл пісьменнікаў Iгар Л., Алеся Т., Адам Шпакоўскі, Iгар Хляба, Віталь Сіліцкі.

ЖАРТ

Вытворчес аб'яднанье «Гарызонт» наладзіла выпуск фенаў. Беларускі фен запраграмаваны на тры рэжымы: БТ, АНТ і «Лад».

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:

З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),
Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч,
У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі Настя Бакшанская

шэф-рэдактар Андрэй Дынко

галоўны рэдактар Андрэй Скурко

мастакі рэдактар Сергей Харэўскі

заснавальнік Місцавы фонд выданьня

газеты «Наша Ніва»

выдавец Прывітнае прадпрыемства «Суродзічы»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:

220050, Менск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 12 палос форматам

A2, 6 друк. арк. Друкарня РУП «Выдавецтва «беларускі Дом друку». Менск, пр.

Ф. Скарны, 79. Рэдакцыя не насе адказнасць за звест ракляных абелестак.

Кошт свабодны. Гаварыданне аб рабяцтвы пісьменніцаў выданьня №581

ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзены Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Юрыйдичны адрас: 220101, г. Менск, пр. Ракасоўскага, 102-71. Р/р

3012206280014 у МГД ААТ «Белінвестбанку», Менск, код 764.

Наклад 2239. Газета выдаецца 48 разоў на год.

Нумар падпісаны ў друк 23.00 25.07.2007.

Замова № 4020. Рэдакцыйны адрас: Ракасоўскага, 102-71.